

Пытанні аб тым, каб школьныя стравы былі смачныя, каб паліпшала іх якасць, не страчваюць актуальнасці. У Брэсцкай вобласці пяць школ не маюць гарачага харчавання наогул.

Днямі жыхароў Гродзеншчыны ўсхвалявала навіна: магчыма, у Шчучыне жывуць продкі Леанарда да Вінчы. Няўжо, сапраўды, генсалагічнае дрэва творцы пусціла карані і ў Беларусі?

Многія для вырошчвання расады выкарыстоўваюць агародную глебу. Аднак агародная глеба змяшчае шkodныя глебавыя мікраарганізмы, у т. л. і надзвычай небяспечныя для агароднінних раслін.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

«Урач — пацыент» — слабае зв'язно ў медыцыне...

Зварнуць самую пільную ўвагу на ўзаемаадносіны паміж урачамі і пацыентамі заклікаў удзельніцаў вынікавай калегіі Міністэрства аховы здароўя намеснік прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Анатоль Тозік:

— Людзі скардзяцца не на ваш прафесіяналізм, а на аб'якавасць з боку урачоў, на хамства ці непрыхаванае хабарніцтва. Асабліва гэта тычыцца сталічнай сістэмы аховы здароўя. Шчыра кажучы, у мяне ўвогуле складалася ўражанне, што сталічная медыцына ў гэтым плане дэградуе. З гэтым нельга далей мірыцца. Вельмі многае, я лічу, залежыць ад кіраўніка медыцынскай установы, але ж многіх кіраўнікоў клінік і паліклінік ужо ў 17 гаўдзі, а некаторых і раней, нельга застаць на працоўным месцы. Прабачце, я гэтага не разумею. Калі ты ідзеш на кіруючую пасаду, то павінен цалкам прывычаць сябе гэтай рабоце. Лічу таксама, што і самі медыцынскія работнікі павіны больш актыўна выносіць праблему «урач — пацыент» на старонкі СМІ, бо і пацыенты не заўсёды маюць рацыю. Чым больш мы будзем казаць аб праблеме ўголас, чым больш будзе дыскусій па пытаннях ўзаемаадносінаў паміж пацыентамі і медыкамі, тым хутчэй знікне паміж імі непаразуменне.

Па звестках Міністэрства аховы здароўя, у 2013 годзе медыцынскія ўніверсітэты выпускаць 2820 маладых спецыялістаў.

— У 1990 годзе выпуск медыцынскіх ВНУ склаў 1500 чалавек (між іншым, насельніцтва краіны было большым на 850 тысяч чалавек). У гэтым годзе выпуск медыцынскіх ВНУ склаў 1500 чалавек (між іншым, насельніцтва краіны было большым на 850 тысяч чалавек). У гэтым годзе выпуск медыцынскіх ВНУ склаў 1500 чалавек (між іншым, насельніцтва краіны было большым на 850 тысяч чалавек). У гэтым годзе выпуск медыцынскіх ВНУ склаў 1500 чалавек (між іншым, насельніцтва краіны было большым на 850 тысяч чалавек).

— У нас натуральныя страты ўрачэбных кадраў (маецца на ўвазе выхад урачоў на пенсію, інваліднасць і смерць) вагаюцца штогод ад 1100 да 1200 чалавек, — паведаміў міністр аховы здароўя Васіль ЖАР-КО. — Міграцыя ўрачэбных кадраў у межы краіны складае 23-25%. За межы краіны з'яўдаюцца штогод ад 100 да 140 чалавек. І калі б мы захавалі набор у медыцынскія ВНУ на ўзроўні 90-х гадоў, які не дазваляў пакрываць нават натуральныя страты ўрачэбных кадраў, то працаваць сёння, напэўна, не было б каму.

Фота Анатоль КЛЕШЧУВА

ГАРАЧАЯ ПРАФЕСІЯ

Газэлектраваршчык 5-га разраду магілёўчанін Сяргей Казючыч дзесяць гадоў узводзіць будынкі жылля дамоў у райцэнтрах сваёй вобласці.

ДЭКЛАРАВАННЕ ДАХОДАЎ І ІНШЫЯ ПЫТАННІ ПАДАТКААБКАДАННЯ НАСЕЛЬНІЦТВА
Сёння з 11.00 да 12.00 на пытанні, звязаныя з аплатай падаходнага падатку, падчас «прамой лініі» «Звязды» адкажа намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асоб Міністэрства па падатках і зборах Беларусі Святлана Аляксандраўна ШАУЧЭНКА. Нумары «прамой лініі»: 8 (017) 292 38 92, 8 (017) 292 38 21.

СІСТЭМА ДЗЯРЖЗАКАЗУ ДАЗВОЛІЦЬ І НАДАЛЕЙ ЗАХОЎВАЦЬ ПРЫМАЛЬНЫЯ ЦЭНЫ Ў БУДАЎНІЦТВЕ ЖЫЛЛЯ

Пра гэта ўчора паведаміў міністр архітэктур і будаўніцтва Беларусі Анатоль НіЧКАСАЎ. Міністр адзначыў, што ў 2012 годзе спецыялістамі галіны была распрацавана і разгледжана ва ўрадзе і Адміністрацыі Прэзідэнта канцэпцыя жыллёвага будаўніцтва Беларусі.

Новая мадэль будаўніцтва жылля для асоб з патрэбай у паліпшэнні жыллёвых умоў, праз сістэму дзяржаўнага заказу, дазволіць грамадзянам удзельнічаць у інвестыцыйным працэсе будаўніцтва толькі на апошняй стадыі ўзвядзення жылля. Увогуле сістэма дзяржзаказу падвоіць кошт будаўніцтва жылля для асоб з патрэбай у паліпшэнні жыллёвых умоў, а яго рост будзе прывязаны да росту сярэдняга заробку ў Мінску.

Паводле вынікаў 2012 года, у краіне было цалкам выканана дадзенае заданне па ўводзе жылля, якое было павышанае каля 4,5 мільярдных метраў агульнай плошчы. Цалкам быў вытрыманы і графік павелічэння цэн у жыллёвым будаўніцтве. Сярэднегадавы кошт квадратнага метра жылля, пабудаванага для чарагавіка, складае 3,5 мілья рублёў. А гэта нават менш, чым сярэдні заробкі па краіне. Разам з тым спецыяты галіны падлічылі, што сярэдні кошт будаўніцтва жыллёвага квадрата, што ўзвядзена з дзяржпадтрымкай, для чарагавіка сёння складае 4,6 мілья рублёў.

Згодна з канцэпцыяй жыллёвага будаўніцтва, перад галінай пастаўлены сапраўды амбіцыйныя задачы. Да 2015 года прадугледжваецца падвоіць аб'ёмы па ўводзе жылля. «У гэты год неабходна будзе пабудавана ўжо каля 9—9,5 мілья квадратных метраў», — удакладніў Анатоль НіЧКАСАЎ.

Летась мы назіралі актыўнае і якаснае развіццё будаўніцтва галіны. Так, былі ўведзены ў эксплуатацыю два цэментныя заводы, што дазволіла далучыцца да дзейных магунтасцяў галіны не менш як 3,6 мілья тон цэменту. Ужо завершана будаўніцтва сучаснай вытворчасці па вырабе гранітнага шчобенна агульным аб'ёмам каля 3 мілья кубічных метраў. Гэты дэфіцытны матэрыял карыстаецца вялікім попытам і ў Беларусі, і за межой.

ЦЫТАТА ДНЯ

Георгій КУЗНЯЦОЎ, старшыня Дзяржкаммаёмасці:
«Большасць дзяржаўных прадпрыемстваў краіны павіны быць акцыянавымі да канца 2015 года. Задачай з улікам перспектывы развіцця сапраўды неабходна звязаць варыянт рэфармавання прадпрыемстваў, у тым ліку з іншым, акрамя дзяржавы, удзельнікам, або далучэння прадпрыемства да створанага акцыянернага таварыства. Сёння ў Беларусі рэфармавана каля 5 тыс. дзяржпрадпрыемстваў, што складае дзве трэці ад тых, што падлягаюць прыватызцыі. Працэс рэфармавання дзяржаўнасці і стварэння спрыяльных умоў для прыцягнення інвестыцый, у тым ліку пры правядзенні шырокамаштабнай арганізацыі вытворчасці, неабходны і непазбежны».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 31.01.2013 г.

Долар ЗША	8630,00
Еўра	11660,00
Рас. руб.	287,50
Укр. грыўна	1060,13

НАДВОР'Е СЭННЯ

Брэст	+ 3°
Віцебск	+ 2°
Гомель	+ 2°
Гродна	+ 2°
Магілёў	+ 2°
Мінск	+ 2°

Прамая лінія

АКТУАЛЬНЫЯ ПЫТАННІ ЖЫЛЛЁВАЙ ПАЛІТЫКІ

1 лютага, у пятніцу, з 11.00 да 13.00 у рэдакцыі нашай газеты адбудзецца «прамая лінія» з удзелам начальніка ўпраўлення жыллёвай палітыкі Міністэрства архітэктур і будаўніцтва Беларусі Аляксандра Віталевіча ГОРВАЛЯ. На пачатку ўраўнення адкажа на пытанні рэгулявання сістэмы пастаўкі ў ўлік грамадзян з патрэбай у паліпшэнні жыллёвых умоў, правяння механізмы дзяржаўнай падтрымкі ў жыллёвым будаўніцтве, пра будаўніцтва жылля па дзяржзаказе і арэнднага жылля, а таксама на іншыя актуальныя пытанні жыллёвай палітыкі. Нумары «прамой лініі»: 8 (017) 292 38 92, 8 (017) 292 38 21. Папярэднія пытанні можна даслаць на электронны адрас: zvarot@zvyazda.minsk.by.

Жыццё мегаполіса

У Мінску больш за ўсіх зарабляюць будаўнікі і фінансісты

Аб гэтым на прэс-канферэнцыі паведаміла журналістка намеснік старшыні Мінгарвыканкама Жанна Бірыч. Па яе словах, сярэдні заробак у Мінску ў снежні мінулага года склаў 733 долары. Па гэтым паказчыку сталіца апердае ўсе астатнія гарады краіны. Самыя «багатыя» прафесіі — гэта фінансісты (іх сярэдні заробак складае на той момант каля 11 мілья руб.), а таксама будаўнікі (амаль 7 мілья). Таксама шмат зарабляюць працаўнікі сферы транспарту (6,24 мілья) і сферы прамысловасці (6,46 мілья). У сваю чаргу, найгоршыя заробкі атрымлівалі тыя, хто працуе ў гандлі, сферы грамадскага харчавання, аховы здароўя, адукацыі. Сярэдні заробак беларускага медыка знаходзіўся на ўзроўні 4 693 000 рублёў, а работніка сферы адукацыі — 4 079 400 рублёў. Пры гэтым спадарыня Бірыч адзначыла, што ў Мінску рост сярэдняга заробку зафіксаваны ва ўсіх сферах эканомікі.

КОШТ ПРАЕЗДУ Ў ГРАМАДСКІМ ТРАНСПАРЦЕ ПАВЫСІЦА

Павышэнне кошту за карыстанне грамадскім транспартам адбудзецца ўжо ў першым квартале гэтага года і складзе 17,5%. Гэта значыць, што адзін кілометр будзе каштаваць 2 тысячы рублёў. Павышэнне кошту,

па словах Жанны Бірыч, абумоўлена нізкай акупнасцю пасажырскіх перавозак у сталіцы. Сёння гэты паказчык знаходзіцца на ўзроўні прыкладна 37%. Пры гэтым кошт на праезд у метро не будзе адрознівацца ад кошту на праезд у іншых відах транспарту, а яго рост будзе прывязаны да росту сярэдняга заробку ў Мінску.

Таксама намеснік старшыні Мінгарвыканкама паабяцала, што ўслед за трыма станцыямі метрапалітэна, што пачалі працаваць мінулы вясенню, напрыканцы гэтага года адкрыцца яшчэ адна — «Малінаўка». Пашырыцца і парк наземнага транспарту: для сталіцы будзе закуплена 100 аўтобусаў і 30 тралейбусаў. Спадарыня Бірыч дадала, што сёлетня маршрутная сетка сталіцы будзе аптымізавана. Гэта звязана з правядзеннем чэмпіянату свету па хакеі. Дарчы, менавіта да гэтага форуму сёлета ў сталіцы адкрыюцца 19 гасцініц на 5 тысяч месцаў.

БЕЛАРУСЬ БУДУЦЬ БУДАВАЦЬ МЕТРО Ў МАСКВЕ

На прэс-канферэнцыі закраліся пытанні будаўніцтва ў сталіцы. Жанна Бірыч адзначыла, што зараз Мінгарвыканкам актыўна займаецца праблемай экспарту па-

слуг з Беларусі, у тым ліку і будаўнічых. Напрыклад, некаторыя беларускія арганізацыі будуць дапамагаць будаваць маскоўскую «падземку». У сваю чаргу, замежныя будаўнікі працуюць у Мінску. Напрыклад, з дапамогай кітайскіх інвестыцый у Мінску будаюцца жылыя комплексы «Лебядзіны», гасцініца «Тэксін».

Журналісты цікавіліся таксама праектам рэканструкцыі мінскага стадыёна «Дынама». Спадарыня Бірыч паведаміла, што вынікі конкурсу праектаў падведзены і ёсць тры пераможцы. Першае месца заняў праект нямецкай кампаніі, а другое і трэцяе — беларускія. Аднак больш падрабязна пытанне рэканструкцыі галоўнага футбольнага арэны краіны будзе асвятляцца пазней.

На пытанне аб зносе аўтавакзала «Маскоўскі» Жанна Бірыч дала адмоўны адказ: будынак застаецца на сваім месцы. Аднак ён будзе выкарыстаны ў мэтах кампаніі «Газпрам» і «Белтрансгаз». Такое рашэнне абумоўлена тым, што вакзал не выконвае сваіх функцый. Іх на сябе прымуць станцыі, якія знаходзяцца на ўсходзе Мінска — такія, напрыклад, як дыспетчарская станцыя «Карбышава».

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ВА УЗБЕКІСТАНЕ ЎВОДЗІЦА ЗАБОРАНА НА ПРОДАЖ НАЯЎНАЙ ВАЛЮТЫ ФІЗІЧНЫМ АСОБАМ

Пра гэта паведамляюць інфармагенцты са спасылкай на Bank.uz. Як сцвярджае выданне, продаж замежнай валюты фізасобам — рэзідэнтам Узбекістана — будзе ажыццяўляцца толькі ў безнаўнай форме. Пры гэтым пакупніку неабходна будзе адкрыць міжнародную банкаўскую картку (Visa або MasterCard Exchange). Набыццё валюты будзе адбывацца шляхам залічэння замежнай валюты на картку па абменным курсе, вызначаным на дзень аперацыі. Яшчэ адной умовай з'яўляецца тое, што пры адкрыцці карткі трэба будзе прад'явіць дакумент, які сведчыць асобу.

Выкарыстоўваюць залічэння на міжнародную картку сродкі можна будзе для куплі авіябілетаў, залічэння на замежныя рахункі для аплаты лянчэння і вучобы, а таксама для іншых некамерцыйных мэт. Абменныя пункты будуць захаваны, але толькі для куплі замежнай валюты і продажу яе фізлічным асобам — нерэзідэнтам.

КІРАЎНІК МЗС ГЕРМАНІ СПРАВКАВАЎ ДЫПСКАНДАЛ 3-ЗА РАСІЙСКАГА «АНТЫГЕЙСКАГА» ЗАКОНА

Міністр замежных спраў Германі Гіда Вестэрвеле, вядомы сваёй нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыяй, публічна раскрытыкаваў Расію за прыняццё «антыгейскага» закона.

Як паведамляюць нямецкія СМІ, кіраўнік знешнепалітычнага ведамства на прыёме дэпутатаў, якія ўзначальваюць дэпутатскую групу ў Бундэстагу, заявіў расійскаму паслу, што ў вачах яго краіны закон, які забараняе прапаганда гомасексуальнасці, парушае Еўрапейскую канвенцыю аб абароне правоў чалавека і будзе замінаць адносінам ЕС з Расіяй.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ФАО ПАПЯРЭДЖАЕ ПРА ПАГРОЗУ НОВАЙ ЭПІДЭМІІ ПТУШЫНАГА ГРЫПУ

Харчовая і сельскагаспадарчая арганізацыя Аб'яднаных Нацый (ФАО) заявіла, што свет стаіць перад пагрозай паўтарычнага катастрафічнага эпідэміі птушынага грыпу 2006 года.

Эксперты ФАО мяркуюць, што такога сцэнарыю можна пазбегнуць шляхам умацавання на міжнародным узроўні сістэмы кантролю за гэтым і іншымі небяспечнымі захворваннямі жывёл. Міжнародныя эканамічныя спад прывяў да скарачэння фінансавання захадаў, накіраваных на прадухіленне ўзнікнення віруса птушынага грыпу H5N1 і іншых пагроз. І гэта тычыцца не толькі міжнародных арганізацый, але і саміх краін.

ФАО папярэджвае, што без неабходнага кантролю небяспечнае захворванне лёгка можа распаўсюдзіцца па ўсім свеце, які гэта адбылося падчас самай буйной успышкі ў 2006 годзе, калі вірус паразіў 63 краіны. З 2003 па 2011 год захворванне прывяло да гібель або вымушанага забой больш за 400 мілья свайскіх кураў і качак, а эканамічны ўрон склаў прыкладна \$ 20 мільярд. Акрамя таго, вірус можа лёгка перадавацца чалавеку. У азначаны перыяд ІІІ былі інфіцыраваны больш за 500 чалавек. 300 чалавек, якія заразіліся вірусам, памерлі.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельский АРЗ» (продавец)

извещает о проведении 05 марта 2013 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-16

№ лота	Наименование, адрес объектов	Адрес объектов	Начальная цена продажи лота, с учетом НДС, бел. руб.	Задаток, с учетом НДС, бел. руб.
1	Здание неустановленного назначения (склад для хранения инвентаря), общей площадью 10,3 м	г. Гомель, пер. Крупской 1-й ж	700 000 000	70 000 000

Продавец: ОАО «Гомельский АРЗ», 246018, г. Гомель, ул. Кирова, 123. Тел. 8(029) 656.00.10, 60.57.74. Шаг аукциона — 5% от начальной цены лота. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца № 3012751212012 Центр комплексного обслуживания № 3 дирекции, ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, МФО 153001739, УНП 400010779491052613 по 01 марта 2013 года в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, каб. 2-16, г. Гомель по 01 марта 2013 года в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения. 3. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются и по почте не принимаются. 4. Заявления прилагаются следующие документы: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении (информационном сообщении); индивидуальный предпринимателем — копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации; юридическим лицом — доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), а также копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации юридического лица; иностранным юридическим лицом, иностранной организацией, не являющейся юридическим лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранного государства, иностранным государством и их административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организацией — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов, выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией; представителем иностранного инвестора — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности иностранного инвестора, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией; представителем иностранного инвестора предпринимателя — доверенность. При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, физические лица (граждане Республики Беларусь и лица без гражданства), постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, представители иностранных инвесторов предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть. В случае если аукцион признан не состоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано

только одним участником, объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. Невьяк участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного участником задатка возвращается продавцом в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в срок не позднее 20 календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в сроки, установленные в договоре купли-продажи, и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы по изготовлению и предоставлению участником аукциона документации, необходимой для его проведения, в течение 3 банковских дней с момента подписания протокола. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников до начала аукциона. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с действующим гражданским законодательством Республики Беларусь, в т.ч. Положением ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8 (0232) 74 59 73, 74 17 34 и на сайте gomeloblreklama.by

НАТАРЫУСЫ ІДУЦЬ У НАРОД

Складана знайсці чалавека, які б за свае жыццё ні разу не скарыстаўся паслугамі устаноў юстыцыі. Гэта — рэгістрацыя нараджэння, шлюбу, правядзення аперацый з нерухомасцю... Яшчэ часцей кантактуюць з такімі ўстановамі людзі, якія вырашылі адкрыць сваю справу. На жаль, часам здараецца і так, што правы чалавека неабходна абараняць па-за межамі краіны. І таму праца органаў юстыцыі мусяць быць як мага больш грунтоўнай і хуткай. Пра гэта і ішла гаворка на пасяджанні калегіі Міністэрства юстыцыі Беларусі, дзе былі агучаны вынікі працы летас і акрэслены задачы на 2013 год.

— Істотна змянілася сітуацыя ў галіне аказання натарыяльных паслуг. Так, дзяржаўныя натарыусы ў аграгарадках пачалі працаваць па-іншаму. Зараз яны абслугоўваюць не толькі насельніцтва, але і юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрыемальнікаў, якія вядуць сваю дзейнасць у сельскай мясцовасці. Яны таксама вьязджаюць на дом да жыхароў населеных пунктаў, што знаходзяцца побач з аграгарадкамі. Такія формы працы абумоўлены выкананнем Дзяржаўнай праграмы ўстойлівага развіцця сяла на 2011—2015 гады, — паведаміў міністр юстыцыі Алег СЛІЖЭЎСКІ.

Сістэмныя рэформы закранулі таксама і адвакацкую дзейнасць. Гэта звязана з уступленнем у сілу новай рэдакцыі Закона «Аб адвакатуры і адвакацкай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь». Цяпер абаронца можа працаваць як у юрыдычнай кансультацыі ці адвакацкім бюро, так і весці індывідуальную практыку. Рэгістрацыю ў Міністэрстве юстыцыі маюць ужо 14 такіх бюро, а яшчэ паўсотні адвакатаў атрымалі дазвол на прыватную дзейнасць.

Пашырэнне праці Мініюста на міжнароднай арэне. Летась былі заключаны дагаворы аб сумеснай працы ў прававой сферы з сямю краінамі. Гэта Турцыя, Азербайджан, Армения, Бангладэш, Аман, Таджыкістан і Туркменістан. Акрамя таго, было падпісана шматбаковае Пагадненне аб супрацоўніцтве міністэрстваў юстыцыі дзяржаў — членаў ЕўразЭС у галіне адвакатуры і адвакацкай дзейнасці.

Летась былі падрыхтаваны да падпісання яшчэ восем праектаў міжнародных дагавораў. Сярод іх — дагаворы аб узаемнай прававой дапамозе з Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікай, Аб'яднанымі Арабскімі Эміратамі і Паўднёвай Карэяй. Распрацаваны праекты міжведамасных пагадненняў аб супрацоўніцтве з Інданезіяй, Узбекістанам, Эстоніяй і Балгарыяй.

Пакуль што рыхтуюцца праекты дагавораў з Аргенцінай, Сербіяй, Грэцыяй, Ліванам, Марока. Гэтыя дагаворы можна назваць важнейшым інструментам для абароны правоў і інтарэсаў грамадзян і арганізацый Беларусі за мяжой.

Зараз да першага чытання рыхтуюцца папраўкі ў заканадаўства, якія датычацца грамадскіх аб'яднанняў і партыі. Таму пытанне матчымасці ўвядзення механізма ператварэння грамадскай арганізацыі ў партыю было закранута асобна.

— Калі адна юрыдычная асоба ў працэсе звалючы па-ступова ператвараецца ў іншую, больш уплывовую, то ў гэтым няма нічога дрэннага. Калі грамадская арганізацыя праводзіць значную працу, накіраваную на шырокае кола людзей, і мае дзякуючы гэтай падтрымцы сваях сваях членаў і прыхільнікаў, то, на мой погляд, няма нічога кепскага ў тым, што яна ператворыцца ў партыю. Але, зразумела, пры выкананні адпаведных заканадаўчых умоў, — зазначыў Алег Сліжэўскі.

Зараз у Беларусі зарэгістравана 15 палітычных партыі і 2477 грамадскіх аб'яднанняў.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Павысіўся бюджэт пражытковага мінімуму

З 1 лютага бюджэт пражытковага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва складзе 924,150 рублёў. Як паведамілі ў Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны, дзейнічаць гэты нарматыў будзе па 30 красавіка 2013 года.

ТОЛЬКІ ЛІЧЫ

Для працаздольнага насельніцтва бюджэт пражытковага мінімуму (БПМ) складзе 1 млн 014 180 рублёў, для пенсіянераў — 763 800 рублёў, для дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў — 795 760 рублёў, для дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў — 973 410 рублёў, для дзяцей ва ўзросце ад 6 да 18 гадоў — 1 млн. 041 240 рублёў, для дзяцей-студэнтаў — 937 770 рублёў.

ШТО УВАХОДЗІЦЬ У БПМ?

БПМ уяўляе сабой кошт мінімальнага набору матэрыяльных даброт і паслуг, неабходных для забеспячэння жыццядзейнасці чалавека і захавання яго здароўя, а таксама

Бюджэт пражытковага мінімуму штоквартальна зацвярджаецца ўрадам у цэнах апошняга месяца кожнага квартала (з 1 лістапада 2012 года па 31 студзеня 2013 года ён склаў 880 030 рублёў).

абавязковае плацяжы і ўзносы. Структура бюджэту пражытковага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва ў цэнах снежня 2012 года наступная: прадукты харчавання — 56,8%, плата за карыстанне жылым памяшканнем і камунальныя паслугі — 7,8%, прадметы гадзёробы — 21%, тавары бытавога і гаспадарчага прызначэння — 4,6%, прадметы першай неабходнасці, санітарыі і лекі — 2,5%, бытавы і транспартныя паслугі — 5,2%, узносы і плацяжы — 2,2%.

ШТО ЯШЧЭ ПАВЫСІЦЦА З 1 ЛЮТАГА?

Паколькі новы БПМ павысіўся на 5%, значыць, з лютага павялічацца памеры працоўных мінімальных і сацыяльных пенсій, а так-

сама надбавкі і павышэнні, устаноўленыя да пенсій асобных катэгорыі пенсіянераў.

На 5% узрасцучы і памеры некаторых відаў дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей. Гэта аднарадовае дапамога пры нараджэнні першага дзіцяці (10 БПМ), пры нараджэнні другога і наступных дзяцей (14 БПМ); аднарадовае дапамога жанчынам, якія сталі на ўлік у дзяржарганізацыях аховы здароўя да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці (100% БПМ); штомесячная дапамога на дзяцей, старэйшых за 3 гады з асобных катэгорыі сем'яў, якія вызначаюцца заканадаўствам: на дзіця-інваліда (70% БПМ), на іншых дзяцей у сям'і (50% БПМ); штомесячная дапамога па доглядзе дзіцяці-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў (100% БПМ); штомесячная дапамога на дзіця ва ўзросце да 18 гадоў, інфіцыраванага ВІЧ (70% БПМ), а таксама мінімальны памер дапамогі па цяжарнасці і родах (50% БПМ за кожны месяц водпуску па цяжарнасці і родах).

Святлана БУСЬКО.

«Урач — пацыент»...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Да таго ж і ўзровень аказання медыцынскай дапамогі ў 90-я гады і сёння не ідзе ні ў якае параўнанне. У 90-я гады ў нас не было рэанімацыйных аддзяленняў ва ўсіх цэнтральных раённых бальніцах, не было перынатальных цэнтраў, смартонасць немаўлят і мацярынская смартонасць былі на парадак вышэйшыя, як і паказчык пасляоперацыйнай плятальнасці, не было развітай кардыёхірургіі, лячэння анкалогіі (у нас і сёння яшчэ ёсць праблема з кадрамі для прамянёвай тэрапіі анкалагічных хворых). У нас не было навукова-практычных рэспубліканскіх цэнтраў, а былі навукова-даследчыя інстытуты. Апошнія гады мы развівалі эндавааскулярную хірургію, прамянёвую дыягностыку, таму вяртацца да ранейшых паказчыкаў падрыхтоўкі спецыялістаў у 1500 чалавек нельга адназначна.

— Прабачце, але колькасць ложкаў на 10 тысяч насельніцтва ў еўрапейскіх краінах у тры разы меншая, чым у нас, і колькасць урачоў там таксама меншая, але на ўзроўні аказання медыцынскай дапамогі гэта ніяк не адбываецца! — на пагадзіўся Анатоль Тозік. — Калі ісці за вашай логікай, то

ў нас у хуткім часе адна палова насельніцтва краіны будзе лячыць другую яго палову. Трэба думаць і над аптымізацыяй структуры, і над аснашчэннем медыцынскіх устаноў. Наша краіна зусім не вялікая, таму, магчыма, і не трэба, каб складаныя медыцынскія тэхналогіі прысутнічалі ў кожнай участковай бальніцы. Мы сёння пра правэ ганарымся вельмі дарагім сучасным медыцынскім абсталяваннем нашых бальніц, аснашчэння не горш за еўрапейскія. Аднак ці заўсёды мы можам забяспечыць эфектыўнасць выкарыстання дарагой тэхнікі? Ці ёсць у нас адпаведны спецыялісты?

Закраняючы работу амбулаторна-паліклінічнага звяна, Анатоль Тозік заклікаў прысутных падумаць над тым, каб зрабіць яго работу як мага больш эфектыўнай, асабліва ўлічваючы высокія нагрукі на спецыялістаў, якія працуюць на «перадавой» айчынай медыцыне:

— Сёння неабгрунтаваны да 40 працэнтаў усіх наведваных паліклінік. З гэтым трэба штосці рабіць. Год назад я прапаноўваў вам варыянты, але вы на іх не пайшлі (прапанаваў вычыслена ўвядзення сімвалічнай платы за наведванне паліклінікі. — Рэд.). Давайце разам думаць над тым, каб

медыцынскую дапамогу атрымаваць, у першую чаргу, чалавек, якому яна і сапраўды патрэбна. Медыцынская дапамога павінна быць даступна менавіта хворым людзям. Але ваша ініцыятыва неконт увядзення платных урачэбных кансультацый па тэлефоне мяне насцарожвае. Сапраўды, за мяжой існуе практыка тэлефонага кансультавання, але гэтым займаюцца так званыя сямейныя ўрачы, якія ведаюць сваіх пацы-

ентаў з ног да галавы. А ў нас, атрымаўшы дазвол, хворы будзе тэлефанаваць незнаёмаму ўрачу, які па тэлефоне будзе ставіць пацыенту, якога ён увогуле ніколі не бачыў, дыягназ і прызначаць яму лячэнне? Пічу, што трэба больш акуратна падыходзіць да такіх эксперыментаў.

Анатоль Тозік таксама папраسیў прысутных медыкаў падумаць пра тое, каб пацыенты кампенсавалі лячэнне тых захворванняў, прычынай якіх стала курэнне. Па сло-

вах Анатоля Тозіка, ужо падрыхтаваны прапановы нахонт умоў лячэння пацыентаў, прычынай захворвання якіх стала алкагольнае ап'яненне. Плануецца, што першыя шэсць дзён хваробы лісток непрацаздольнасці ім увогуле не будзе аплатавацца, а за наступныя шэсць дзён знаходжання на бальнічным вылітале будзе складацца толькі 50% ад іх заробку.

Анатоль Тозік з задавальненнем адзначыў, што дэмаграфічная сітуацыя ў краіне пачала вяртацца да нармальнага ўзроўня ў 2012 годзе павялічылася на 6 тысяч чалавек, а смертонасць знізілася на 9 тысяч чалавек. Калі ўдасца захаваць гэту тэндэнцыю, то ў 2015 годзе Беларусь можа выйсці на стаючыя натуральны прырост насельніцтва.

— Нам удалося зменшыць колькасць выпадкаў гібелі людзей ад вонкавых прычын, хворы будзе тэ-лефанаваць незнаёмаму ўрачу, які па тэлефоне будзе ставіць пацыенту, якога ён увогуле ніколі не бачыў, дыягназ і прызначаць яму лячэнне? Пічу, што трэба больш акуратна падыходзіць да такіх эксперыментаў.

Анатоль Тозік таксама папрасіў прысутных медыкаў падумаць пра тое, каб пацыенты кампенсавалі лячэнне тых захворванняў, прычынай якіх стала курэнне. Па сло-

важыны орган. А асноўныя рашэнні прымаюцца на ўзроўні міністраў, кіраўнікоў дзяржаў. І зразумела, што з самага пачатку, з моманту з'яўлення, Еўраэйскай парламента не зможа прэтэндаваць на вялікую ролю. Спачатку ім павінен будзе зарэкамэндаваць сябе як сур'ёзны орган. Калі будзе не асабляе (прадстаўнікі толькі дэлегуюцца), а дэпутаты будуць выбірацца прамымі выбарамі, то тады шанец на тое ў парламента будзе.

— Цэнтрам інтэграцыі будзе заставацца ўсё ж такі Расія?

— У плане эканамічнай і палітычнай патэнцыялы. Але няма ніякіх перашкод для таго, каб нейкія органы Еўраэйскага саюза размяшчаліся ў іншых дзяржавах. Кожная краіна-ўдзельніца знойдзе для сябе працу, якую яна зможа выканаць. І яшчэ: гэты праект трэба зрабіць максімальна прагматычным. Калі ўсім будзе выгадна, тады ў праекта ёсць будучыня. Калі хочацца толькі яркай назвы, усё будзе вельмі хістка. Канструкцыя павінна будавацца не толькі на ідэалогіі, але і на эканамічнай выгадзе.

— Цікава яшчэ, куды ўсё ж такі пойдзе Украіна?

— Калі працягваць логіку «прасторы», то пытанне «з кім Украіна?» губляе сэнс. Але для гэтага трэба, каб было рэальна відаць, што гэтая прастора фарміруецца. Бо зараз Украіна рэвалюцыя так у Расіі свой праект, у Еўропы свой. Таму яна і не ведае, куды ёй ісці. Калі канцэпцыя агульнай прасторы не будзе прымацца за аснову, то, хутчэй за ўсё, ЕС можа прапанаваць у сярэднетэрміновай перспектыве Украіне больш прывабныя ідэі.

— Зыходзячы з вашых слоў, у мяне склаўся ўражанне, што інтэграцыя — гэта вельмі патрэбная справа, але ёй неабходна іншая форма. Можа быць, вы ведаеце, якая?

— Тут пытанне не столькі формы. Пытанне не ў тым, што робім сёння, а якія надзеі мы маем у дачыненні да гэтага ў будучыні. Трэба, каб не было разрыву паміж чаканнямі і магчымасцямі. І ў нашым выпадку — ёсць праблема з занадта вялікімі чаканнямі. Калі мы хочам зрабіць нейкі зусім незалежны цэнтр, то гэта фантазія, якая не можа дзейнічаць. І будавацца ўсё павінна на натуральных эканамічным узаемадзеянні, а не на ідэалогіі.

Гутарыў Уладзіслаў КУЛЕЦКІ. г. Масква.

Погляд

«Беларусь — непазрэдная звязка паміж Расіяй і Еўрасаюзам...»

Еўразійская інтэграцыя... Еўразійскі саюз... Еўразійскі парламент... Папулярныя сёння словазлучэнні. Аднак эканоміка і палітыка не прымаюць беспадстаўных слоўных формул. Кандыдаты палітычных навук, загадчык сектара палітычных праблем еўрапейскай інтэграцыі Інстытута сусветнай эканомікі і міжнародных адносін Расійскай Акадэміі навук Сяргей Уткін лічыць, што інтэграцыя на постсавецкай прасторы павінна праходзіць праз натуральныя эканамічныя зносіны і ўсеагульную выгаду, пры гэтым не супрацьпастаўляючы сябе Еўропе. Пра гэта з вучоным размаўляў карэспандэнт «Звязды».

НЕ СУПРАЦЬ, А РАЗАМ

— *Наколькі ідэя стварэння вялікай фармацыі, якая будзе процівагай Еўрапейскаму саюзу і ўвогуле заходняму свету, таго самага Еўразійскага саюза, можа ўвабодзіць у жыццё?*

— Протывагай ён не з'яўляецца дакладна. І не можа з'яўляцца. Тут, хутчэй, можна казаць пра канцэпцыю, якая бярэ пачатак нават не ў савецкім перыядзе, а раней, калі фарміраваліся ўяўленні еўразійцаў, у перыяд перадрэвалюцыйны, на пачатку XX стагоддзя. Згодна з гэтай канцэпцыяй насамрэч нас прывучалі супрацьпастаўляць Еўропу Расіі (у шырокім разуменні), а цяпер ужо Еўразіі (у вузкім сэнсе), постсавецкай прасторы. Яшчэ тады гэта супрацьпастаўленне выклікала ў многіх сумненні.

З часам зразумелі, што гэтае супрацьпастаўленне ў большай ступені надуманае, чым рэальнае, зразумелі тады, калі апынуліся ў эміграцыі ў Італію, што жыццё Еўропы ім больш знаёмае, чым тое, што адбывалася ў савецкай Расіі.

Супрацьстаянне грунтавалася выключна на метафізічных асновах, а не звязвалася з нейкімі прагматычнымі рэчамі. «Еўропа заўсёды ненавідзела Расію, таму мы не са злосці, яны самі віваватыя, будзем супраць іх», — такія былі звычайныя развагі.

У Расіі ж была заўсёды непарыўная сувязь з Еўропай: і эканамічная, і культурная. Таму, калі мы спрабуем адраваць іх адно ад аднаго, мы гаворым не пра рэальную Расію, а пра нейкі ўяўны вобраз. І нават у савецкі перыяд, калі з Еўропай былі складаныя адносіны і Расія адарвалася ад агульнаеўрапейскага

працэсу, наша культура застава-лася еўрапейскай.

І ў чым жа тады супярэчнасці, калі мы на працягу гісторыі жылі ўсе разам? Я лічу, што станючага адказу нахонт розніцы паміж намі няма. Мы не адрозніваемся прынцыпова. Таму, на маю думку, зараз не трэба казаць аб супрацьстаянні ні ў светалогічнай сферы, ні ў эканоміцы і палітыцы, бо свет значна змяніўся.

І Еўропа ў глабалізаваным свеце ўжо не можа займаць таго месца, якое займала на пачатку XX стагоддзя. Зараз мы аказаліся ў сітуацыі, калі Расія з'яўляецца найбуйнейшай і найбольш моцнай еўрапейскай краінай, але ў глабальным маштабе саступае многім.

Агульны патэнцыял не становіцца нашым большым, калі мы разглядаем усе краіны Еўра-эйскага саюза разам, а не Расію асобна. А значыць, больш канструктыўна бачыць вялікую Еўропу ад Лісабона да Уладзі-вастока з удзелам і Расіі, і Бе-

калі ж мы хочам уявіць Еўразійскі саюз як нешта зусім асобнае, аб'яднанне, якое не настроена на ўзаемадзеянне з ЕС, то мы ўбачым, што процівага вельмі слабая. Слабая эканамічная і палітычная. Мала каго цікавіць, выступае Расія па нейкіх міжнародных пытаннях адна альбо разам з Беларуссю і Казахстанам

ларусі, і Казахстана, і значнай часткі краін постсавецкай прасторы. І гэта натуральна, што мы стараемся знізіць на гэтай прасторы бар'еры і пашырыць супрацоўніцтва.

Калі ж мы хочам уявіць Еўразійскі саюз як нешта зусім асобнае, аб'яднанне, якое не настроена на ўзаемадзеянне з ЕС, то мы ўбачым, што процівага вельмі слабая. Слабая эканамічная і палітычная. Мала каго цікавіць, выступае Расія па нейкіх міжнародных пытаннях адна альбо разам з Беларуссю і Казахстанам. Нельга адсабляцца ад Еўропы, бо ў нас з ёй агульныя мэты і інтарэсы. Мы разам можам стаць цэнтрам сілы, які будзе супастаўняць (параўнавальны) з ШША і Кітаем. І Беларусь — гэта непасрэдная звязка, нават проста геаграфічна, паміж Расіяй і Еўрасаюзам.

Фота Юрыя СЯРГЕЕВА

ЗРУЧНАЯ ПРАСТОРА

— *Пытанне нахонт супрацьстаяння Еўрапейскаму саюзу ўзнікае ў мяне таму, што больш за год таму ў Беларусі, у Белакежскай пачуццях, праходзіла навукова-практычная канферэнцыя, прысвечаная 20-годдзю распаду СССР. На ёй многія на-сталі гаварыць, шкадавалі аб тым, што саюз разваліўся, што ў свеце застаўся толькі адзін політык. Ці так гэта? Ці мае значэнне гэтая плянчасць? Можа, людзям ужо прыйшоў час да-мовіцца паміж сабой?*

— Думам, што зараз прыходзіць ужо разуменне таго, што свет не будзе больш двухпалярным у прынцыпе ці другім полюсам, хутчэй, будзе Кітай. На мой погляд, шкадаваць ад распаду СССР абсалютна не патрэбна. Тое бі-палярнае супрацьстаянне, якое было, ні да чаго добрага не прывяло.

Што б магло быць лепшай канструкцыяй у параўнанні з тым, што мы маем зараз? На мой погляд, не іншыя два полюсы. Канструкцыя павінна быць больш складанай. Яна павінна ўлічваць пазіцыі большай колькасці краін, чым толькі ШША і Кітай. Калі казаць пра шматпалярны свет, то быць адным з полюсаў у такім выпадку ў нас больш шанцаў. Але ўсё роўна, калі мы ў строгім сэнсе думаем пра полюсы, то іх усё ж такі два.

У такім выпадку трэба выкарыстоўваць тэрмін «поліцэнтрычны». Цэнтр — паняцце больш перадавое, яно дазваляе ўбачыць карціну шматмерна. Цэнтр — гэта не заўсёды найцягальна-ная дзяржава, гэта можа быць нейкі буйны рэгіён.

Мне ўсё ж такі здаецца, што больш шматба-гальнае паняцце ў плане таго, як мы аналізуем свет і чаго спрабуем дабіцца, — гэта паняцце прасторы. І не толькі ў геаграфічным сэнсе, але і палітычным, і эканамічным. Тут становіцца больш-менш зразумела, што трэба рабіць, да чаго імкнуцца. Зыходзячы з такога паняцця, мы павінны на гэтай прасторы імкнуцца стварыць пры-мальныя ўмовы існаван-ня людзей і пазбавіць іх лішніх бар'ераў, якія зараз існуюць.

Гэта ж часта галоўная праблема: праз тое, што ў людзей розныя ўмовы, розны ўзро-вень развіцця краін, патрэбны памежныя, візавыя бар'еры. А таму нам трэба стварыць нейкі цэнтр на постсавецкай прасторы. І гэты цэнтр павінен выра-шачы праблемы, а не быць мінімаль-ным утварэннем. Гэта і будзе адзінай і зручнай для ўсіх прасторай. Для гэтага інтэграцыйнага цэнтра важна паля-пшаць, а не пагаршаць наша ўзаема-дзеянне з Бруселем.

І яшчэ: гэты праект трэба зрабіць максімальна прагматычным. Калі ўсім будзе выгадна, тады ў праекта ёсць будучыня. Калі хочацца толькі яркай назвы, усё будзе вельмі хістка. Канструкцыя павінна будавацца не толькі на ідэалогіі, але і на эканамічнай выгадзе.

— *Ці можа стаць гэтым інтэграцыйным цэнтрам Еўразійскі парла-мент, пра які зараз гавораць усе, хто не плянуецца?*

— Еўразійскі парламента можа ады-грываць толькі абмежаваную ролю, бо мы бачым, як Еўрапейскі парламента-станна змагаецца за пашырэнне сваіх кампетэнцый. У многім гэта кансульта-

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

У БЕЛАРУСІ ПАЧАЛІ РЫХТАВАЦЬ МЕДЫЯТАРАЎ

Беларускі рэспубліканскі саюз юрыстаў сумесна з Вышэйшым Гаспадарчым судом пачалі рыхтаваць медыятараў. Пра гэта «Звяздзе» паведаміла Начальнік галоўнага ўпраўлення прававога рэгулявання Вышэйшага Гаспадарчага Суда Ірына БЕЛЬСКАЯ.

Праграмы «Базывы курс медыяцыі» і «Паглыблены курс медыяцыі» распрацаваны ў адпаведнасці з патрабаваннямі, якія прад'яўляе да падрыхтоўкі паспяроднікаў праект закона Рэспублікі Беларусь «Аб медыяцыі». Цяпер ён рыхтуецца да другога чытання ў Палаце прадстаўнікоў. Дэпутаты плануюць разгледзець законапраект на вясновай сесіі.

У нашай краіне медыяцыю як альтэрнатыўны спосаб раз-гледу спрэчак найбольш актыўна ўкараняюць гаспадарчыя суды.

— Сёння недзе палова спрэчак у гаспадарчых судах вы-рашаецца з дапамогай медыятараў, — адзначыла Ірына Бельская. — Пасля таго, як праект закона «Аб медыяцыі» ўступіць у сілу, у юрыстаў, якія хочучэ паспрабаваць сябе ў якасці медыятараў, з'явіцца дакладная прававая аснова для гэтага. Заканадаўчае замацаванне інстытута медыяцыі да-зволіць не толькі знізіць нагрукі на суды, але і сэкнаміць на судовых выдатаках бакам, якія спрачаюцца (гаворка ідзе пра эк

31 студзеня
2013 г.
№ 2 (300)

«ДРОБЯЗІ» ЖЫЦЦЯ

Свая тэрыторыя

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання пры ЖЭС № 22 другі год запар прызначае лепшым у Гродне, а дом №15-207 мікрараёна Фолышэўска перамога у намінацыі «Лепшы двор шматпавярховай забудовы». Наш карэспандэнт пераканаўся, што ў гэтым мікрараёне абласнога цэнтры і сапраўды ёсць чаму павучыцца. Будзе ў кагосьці жаданне — там ахвотна падзяляцца сваімі «сакрэтамі».

Пад ляжачы камень вада не бяжыць

На фасадзе шматпавярхоўкі № 207 — два плакаты. Першы: «Паважаньня жыхары! Даб'ёмся для свайго дома высокага звання «Дом узорнага ўтрыманьня і грамадскага парадку!». І ніжэй: «Па выніках агляду-конкурсу на лепшае добраўпарадкаваньне і кветкавае афармленьне гарадскога асяроддзя двор дома прызнаны лепшым дваром шматпавярховай забудовы».

Пакуль, зразумела, шмат што з тутэйшага харавата прысыпана снегам, аднак ён не хавае малых архітэктурных формаў, арыгінальных падставак для кветак на клумбах. Зьвяртаеш увагу на такую «дробязь» як буйны шрыфт таблічак з нумарацыяй кватэр, што зручна для той жа «хуткай дапамогі», а таксама на прыгожы лаўкі каля пад'езду. Жылцы не толькі правялі ініцыятыву па іх установах, але і самі паклапаціліся пра некаторыя элементы, а жыллёва-эксплуатацыйнае прадпрыемства Кастрычніцкага раёна г. Гродна падтрымала, «падставіла сваё плячо».

У гэтым доме (дарэчы, не кааператывным, а дзяржаўным) на добраахвотнай аснове збіраюцца грошы на агульныя патрэбы. Насупраць прозвішчаў тых, хто не здае, — прочырк у ведамасці. Але з кожным годам прочыркаў усё менш.

Разам з начальнікам ЖЭС № 22 Юрыем НАМАНКЕВІЧАМ падыходзім да дзіцячай пляцоўкі. Яшчэ некалькі гадоў таму на гэтым месцы былі хіба што плясчонкі, некалькі лавак да невялікай «змейка», і ўвесь гэты жабрацкі «гульнявы» набор агароджаўся з дапамогай вялізных аўтамабільных шын. Цяпер жа тут шмат розных прылад для гульні, а замест шын — чарапашкі і лебедзі... (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЭМА ДНЯ

КАДРЫ МЯСЦОВОГА ЗНАЧЭННЯ

Дзе нарадзіўся — там і згадзіўся

Ілона ІВАНОВА.

На выязным семінары Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання ў Горацкім раёне абмяркуюць замацаванне кадраў на вёсцы.

На гэтую тэму вярта размаўляць менавіта ў Горацкім раёне, дзе месціцца адна са старэйшых і аўтарытэтных вышэйшых навучальных устаноў краіны — Беларускае дзяржаўнае сельска-гаспадарчае акадэмія. Тут рыхтуюць спецыялістаў у сельскай гаспадарцы для ўсёй Беларусі і замежжа.

У раёне сур'ёзна задумваюцца над тым, што рабіць, каб выпускнікі той жа акадэміі не проста адпрацоўвалі належны на закон тэрмін пасля заканчэння вышэйшай навучальнай установы, а заставаліся ў гаспадарках, прыжываліся і працавалі. Тут робяць стаўку на мясцовыя кадры і працу з імі пачынаюць са школы.

«Малая» акадэмія

Удзельніцаў семінара мяркуюць пазнаёміць з новым праектам сярэдняй школы № 2 горада Горкі. Ён называецца «Малая акадэмія», і ўяўляе сабой навучальную праграму па падрыхтоўцы старшакласнікаў да наступлення ў сельскагаспадарчую акадэмію.

— Праграма «Малая акадэмія» — працуе» толькі першы год, але ў ёй

ХАРЧАВАННЕ ШКОЛЬНІКАЎ

ГАРАЧАЕ ЦІ ХАЛОДНАЕ?

Пра школьныя абеды звычайна шмат гаворыцца на пачатку навучальнага года. Розныя камісіі наведваюць сталовыя, бацькі выказваюць свае думкі на сайтах і ў сродках масавай інфармацыі. Праўда, дзеці вельмі часта не прыслухоўваюцца да парад дарослых і шкодзяць сваёму здароўю, ігнаруючы заарачыя абеды. Таму пытанні аб тым, каб школьныя стравы былі смачныя, каб паляпілася іх якасць, не страчваюць актуальнасці. І вось ужо на тэлебачанні аб'яўляюць, што ў Гомелі праводзіцца эксперымент: меню ў школьнай сталовай можна замовіць загадзя — на інтэрнэце. Цудоўна! Але такіх ноу-хау яшчэ не хутка дачакаюцца ў сельскай мясцовасці.

Асабліва ў тых школах, дзе ёсць праблема з харчаваннем. Паводле інфармацыі Дзяржкантролю, у Брэсцкай вобласці пяць школ не маюць гарачага харчавання наогул — там наладжана так званое падтрымнае харчаванне. Гэта значыць, на перапынку дзеці атрымліваюць чай з бутэрбрэдамі. Адна з такіх школ знаходзіцца ў вёсцы Мінянка Кобрынскага раёна. Школа сама па сабе вельмі ўтульная, прыгожа аформленая. Але будынак даволі стары, свайго харчовага блока тут не было ніколі. Раней пытанне з харчаваннем вырашалася проста: на вялікім перапынку дзеці адбываюць асцярожна мясцовага сельгаспрадпрыемства (цяпер гэта ўчастак «Кобрынрайаграсрэсурс»). У невялікім будынку, на першы погляд, ёсць усё для таго, каб памыць рукі і падмацавацца: сталы з чыстым абрусамі, крэслы. Праўда, для мыцця рук у кутку прымацаваны пластыкавыя ўмывальнікі з тэзікамі пад ім.

Раней імі абыходзіліся. Як расказала дырэктар школы Галіна Молчан, школа ўвесь час рабіла дробны рамонт у памяшканні сталовай: рамантавалі мэблю, бялілі і фарбавалі. Бо гаспадарцы гэты пункт грамадскага харчавання быў патрэбны толькі для прыгатавання абеду механізатарам і іншым працаўнікам у час пасяўной і ўборкі. Ежу адсюль вазілі ім на поле. На месцы ж харчаваліся толькі дзеці.

Але напярэдні бягучага навучальнага года Кобрынскі цэнтр гігіены і эпідэміялогіі забараніў гатаваць у сталовыя ежу для школьнікаў: няма патрэбнай вады для мыцця рук, патрабуецца капітальны рамонт асобных камунікацый. Ёсць пакаёт нормаў і патрабаванняў, выкананне якіх тут нельга забяспечыць без рамонту і абнаўлення. Адным словам, сталовую зачылілі. Праўда, абедзенную залу дазвалялася выкарыстоўваць для зганаданага падтрымнага харчавання. Дзеці прыходзілі сюды, каб з'есці чай з бутэрбрэдамі. Але ў той дзень, калі Мінянку наведвалі супрацоўнікі Дзяржкантролю, ніякага перакусу

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У Брэсцкай вобласці ўсяго 566 школ, дзе навучаецца больш за 150 тысяч дзяцей. Льготным харчаваннем ахоплены крыху больш за 5 тысяч дзяцей, 10 тысяч харчуюцца бясплатна, астатнія абедваюць за грошы бацькоў. Школьнае харчаванне прызнана неад'емнай часткай вучэбна-выхаваўчага працэсу.

не было — як на грэх, у вёсцы прарвала водаправод. Сталовая сустрэла халадам і пустамай. Прыветлівая супрацоўніца ў белых халатах разводзілі рукамі.

Паводле слоў настаўнікаў, дзеці атрымліваюць гэтае меню з вафлямі, якія раздавалі ў класах. Праўда, у спецыялістаў узніклі пытанні наконт кошту гэтай «сока-паўзы», бо на харчаванне аднаго школьніка выдзяляецца больш грошай, чым каштуе стакан соку з пачкай вафляў (але гэта ўжо прадмет больш падрабязнага высвятлення, якое пакінулі на потым). Засталося незразумелым, чаму са школы літаральна збеглі прадстаўнікі раённага аддзела адукацыі, які толькі прадстаўнічым дэлегацыяй завітала ў яе. Якраз з імі лепш за ўсё было б абмеркаваць праблему харчавання сотні школьнікаў з Мінянкі. Магчыма, нейкія захады імі ўжо былі зроблены, каб паскорыць працэс рамонту. «Кобрынрайаграсрэсурс» нібыта абяцў прыступіць да замены камунікацый у сталовы, але пакуль што да канкрэтных дзеянняў не дайшло. Не выключана, што работнікі аддзела адукацыі трымаюць сувязь з мясцовай уладай — Бухавіцкім сельсаветам — па гэтым пытанні. У школе вучацца не толькі дзеці працаўнікоў названага участка, сюды ходзяць вучні з многіх наваколных вёсак. І сельскаму Савету таксама не будзе лішнім паклапаціцца пра харчаванне вучняў. Але спытаць пра гэта не было ў каго.

— Праблема ёсць, і мы мелі намер найперш параіцца, як іх вырашаць, — заўважыла начальнік упраўлення Дзяржкантролю Брэсцкай вобласці Ганна Грыгор'ева, — але гэта не ўдалося зрабіць на месцы.

А вось той факт, што ў халоднае надвор'е дзеціма нават гарачага чаю не далі, Ганна Васільеўна пачыла зусім абуральным. Прарвала водаправод у адным месцы — можна прынесці два вядры вады з другога будынка і закіпяціць яе.

Вядома, калі няма патрэбнага памяшкання, арганізаваць паўнацэннае харчаванне вельмі складана. Хоць у Залесці таго ж Кобрынскага раёна ў свой час выйсе знаходзілі шляхам падвозу ежы з Кобрына. Абеды даставілі ў спецыяльных тэрмаах. Праўда, Залессе побач з горадам, кіламетраў у васьмі. Цяпер там функцыяны свая сталовы. Пасля рэканструкцыі школы тут узведзены новы харчовы блок. Усё так і зьяе чысціні, з кухні даносяцца апетытныя пахі. На адмысловым стэндзе размешчана меню, дзе любому са школьнікаў або іх бацькоў можна азнаёміцца з пералікам страў на абед.

У сталовую якая беглі самыя маленькія вучні, выхаванцы групы падоўжанага дня. На пытанне, ці смачна корміць, усё яны адказалі дружным «так». Дзеці з Мінянкі, адказваючы на пытанне журналістаў, казалі, што хацелі б, каб была сталовая з нармальным абедам.

Летась КДК вобласці правёў маніторынг па пытанні школьнага харчавання. На «гарачыя лініі» звярталіся бацькі і самі школьнікі. Цікава, што па якасці школьных абеду заўваг было мала. Але выявілі іншыя праблемы. Напрыклад, у адным класе вучацца дзеці 10 і 11 гадоў. І дзевяціна з іх узростам, першы вучыць атрымлівае комплексны сніданак на суму 7910 рублёў, другі — на суму 9020 рублёў. Як растлумачыць школьнікам парадкавальную сітуацыю: Вася атрымлівае сніданак з салодкім сырком, а Пеця — без сырка? І тут ужо трэба ўносіць пэўныя змены ў заканадаўчыя акты. Відць, што нормы варты ўстанавіваць па класах, а не па ўзросце.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Кобрынскі раён.

У Мінскага аблсавета — новы старшыня

На 24-й пазачарговай сесіі Мінскага абласнога Савета дэпутатаў 26-га склікання яго новым старшынёй абраны Іван ЛІПНІЦКІ.

Падчас тайнага галасавання супраць яго кандыдатуры не было ніводнага «чорнага» шара.

Сам гэты факт красамоўна сведчыць аб ступені даверу з боку дэпутатаў абласнога Савета да Івана Эдуардавіча. А такія адносіны не ўзнікаюць на пустым месцы. Аўтарытэт трэба заслужыць. Варта адзначыць, што лёс Івана ЛІПНІЦКАГА заўсёды быў цесна звязаны з Мінскай вобласцю. Тут ён пачынаў працоўны шлях, займаў розныя пасады ў сістэме аховы здароўя ў розных раёнах. Як таленавіты арганізатар, быў вылучаны на пасаду намесніка міністра аховы здароўя.

Калі пасля пераходу ранейшага кіраўніка абласнога Савета дэпутатаў Святланы Герасімовіч на пасаду старшын Гістарычнай камісіі Савета Рэспублікі на рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні ўзнікла вакансія, дэпутаты прапавалі кандыдатуру Івана ЛІПНІЦКАГА. Адзін з важных аргументаў на яго карысць на сесіі агульнай сама Святлана Герасімовіч: ён прафесіянал, чалавек адказны, патрыятычна свайго радзімы, яго выбаранне будзе садзейнічаць развіццю сталічнай вобласці. Да відэаопытных плюсоў Івана ЛІПНІЦКАГА яна аднесла і яго вялікі досвед, назаваны падчас работы намеснікам старшын Мінскага абласнога Савета дэпутатаў, начальнікам упраўлення аховы здароўя Альбыванкам.

У сваю чаргу, першы намеснік старшын Мінбывыканкама Аляксандр Замжыцкі адзначыў, што Іван ЛІПНІЦКІ выбіраўся дэпутатам абласнога Савета трох скліканняў, таму добра ведае Мінскую вобласць, ён праблемамі блізка яму. І цяпер, калі яму разам з калегамі дзевяціна займацца вырашэннем на месцах пытанню жыццязабеспячэння, агульнага парад-

Сяргей Трусаў трыма адзначыў, што сярэд прыярытэтам будзятнага фінансавання — праектаванне і будаўніцтва 132 аб'ектаў адукацыі, культуры, аховы здароўя, фізічнай культуры і спорту. Праграмай прадугледжана таксама будаўніцтва 228 аб'ектаў водазабеспячэння і водаадвядзення для вырашэння праблемы гарадоў, гарадскіх пасёлкаў і сельскіх населеных пунктаў вобласці з якасцю пітной вады. Акрамя таго, плануецца рэканструаваць і капітальна адрамантаваць цэпавыя сеткі і змяніць ліфты на 304 аб'ектах.

Леанід ТУГАРЫН.

ШТО МОЖА ДЭПУТАТ

ПАЧНІ З МАЛОГА

Галіна Швядоўская — дэпутат адразу трох узроўняў. Інтэрэсы людзей яна прадстаўляе не толькі як старшыня Каменскага сельскага Савета, але і як дэпутат Мазырскага раённага і Гомельскага абласнога Саветаў. Прыём грамадзян для яе — звычайная штодзённая праца, а праблема землякоў Галіна Васільеўна ведае не па расказах, а на ўласным вопыце. Жыве ж тут — у вёсцы Вялікія Зімовішчы, а працуе на цэнтральнай сядзібзе, у вёсцы Каменка, што недалёка ад Мазыры. Дарэчы, «вотчына» — гэта 12 вёсак, у якіх пражывае амаль 2400 чалавек.

— Перыядычна ўзніклі пытанні па вулічным асвятленні, быў момант, калі не хапала тэхнікі, каб своечасова расчысціць вуліцы пасля снегападаў, аднак усё гэта вырашалася на працягу хуткага часу. Гэта ж цяжка, а зладзеныя пытанні на месцы пастаянна. Да мяне ў кантору людзі заходзяць па дарозе ў краму. Мы тут прымаем людзей штодзёна бесперапынна. Часта адразу па тэлефоне звязваюцца з кіраўнікамі арганізацый, калі патрэбна вырашыць нейкую канкрэтную праблему. Жыллёва-камунальны ўчастак Мазырскага райжылкамгаса знаходзіцца на нашай тэрыторыі, і супрацоўнікі яго робяць усё неабходнае. У летні перыяд косяць траву, газоны, фарбуюць, рамантуюць агароджы. У нас у крамкі і лістападзе прайшлі месячнікі добраўпарадкавання — яны праводзіліцца з дапамогай прадпрыемстваў, што замацаваны за канкрэтнымі вёскамі і аказваюць дапамогу бясплатна. Дарэчы, ужо другі год выконваецца гэта рашэнне райвыканкама, і вынікі ёсць.

— Галіна Васільеўна, якім чынам дапамагае канкрэтным людзям? — Звярталася да мяне жыхары вёскі Антонаўца з просьбай перанесці аўтобусны прыпынак, які знаходзіцца метраў за 300 ад вёскі. Людзям — а большасць з іх пенсіянеры — было вельмі нязручна. Я звязалася з дырэктарам мясцовага дарожнага рамонтна-будаўнічага ўпраўлення, папрасіла зрабіць дадатковы прыпынак пункт, каб людзі выйшлі з аўтобуса ў

пачатку вёскі і хуценька дабраліся дадому. Пытанне вырашылася на працягу месяца: ў Антонаўцы зрабілі новы прыпынак, і людзі засталіся задаволеныя. У той вёсцы, дзе я жыву, — Вялікія Зімовішчы — былі вырашаныя праблемы з ачысткай дарог, якія вядуць да могалак. Некалькі чалавек звярталі да мяне з просьбай дапамагчы працаўладкавацца. Прыходзілася працаўладкоўваць і грамадзян, якія адносяцца да «складанага катэгорыя». Летас з іх былі створаны бригады, якія за пэўную плату выконвалі работы па добраўпарадкаванні. Потым яны ўцягнуліся ў працу, зразумелі, што могуць зарабляць грошы, і многія з іх пачалі ездзіць на заробкі ў Расію. Зараз прыязджаюць з грашмыня — і семі задаволены, і пад крамай стала значна менш народу стаць... Праўда, адна праблема да гэтага часу застаецца невырашанай. У вёсцы Бярозайка ёсць маленькая ручка Мывта, якая зарасла хмызкам. З-за гэтага месячнікі падтапляюцца адна падворы. Я звярталася ў мясцовае прадпрыемства меліярацыйных сістэм. Яны абследавалі рэчышча і сказалі: маўляў, каб яго расчысціць, патрэбна каля Вр23 мільёнаў. Звярнула да старшын райвыканкама па дапамогу, цяпер будзем шукаць гэтыя грошы. Знойдзем — і закроем, спадзяюся, гэтае пытанне.

— Ці ёсць справы, якімі вы ганарыцеся?

— Летас мы правялі работы па добраўпарадкаванні крывічкі ў вёсцы Каменка — на цэнтральнай сядзібзе нашага сельсавета. Да справы падключыліся і райвыканкам, і многія арганізацыі. Працавалі ўсе, каб давесці да ладу гэтую крывічку. Атрымалася вельмі прыгожа. Ірына АСТАШКЕВІЧ.

АПТЫМІЗАЦЫЯ

ПРАЦЭС ПАЙШОЎ...

Полацк і Орша аб'ядналіся са сваімі раёнамі

Полацк і Полацкі раён, а таксама Орша і Аршанскі раён юрыдычна будуць адным цэлым. На сесіях гарадскіх і раённых Саветаў дэпутатаў народныя выбарнікі прынялі рашэнні аб аб'яднанні кожнага з гэтых гарадоў у адну адміністрацыйна-тэрытарыяльную адзінку з адпаведнымі раёнамі.

Да гэтага ішло...

Адпаведны Указ № 27 «Аб аб'яднанні раёнаў і гарадоў абласнога падпарадкавання Рэспублікі Беларусь, якія маюць агульны адміністрацыйны цэнтр» Прэзідэнт Беларусі падпісаў 14 студзеня.

Указам прадугледжваецца аб'яднанне Аршанскага раёна і Оршы, Полацкага раёна і Полацка. Гэта робіцца ў мэтах удасканалення сістэмы дзяржаўнага кіравання, забеспячэння комплекснага развіцця адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак базавога тэрытарыяльнага ўзроўню.

Перадумовы для такога аб'яднання склаліся на працягу апошніх гадоў. Так, адбылося «зліццё» ў адну арганізацыю агульных для раёна і горада ўстаноў аховы здароўя, экалогіі, сувязі, ваенных камісарыятаў, рэгіянальных падраздзяленняў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, судова, іншых службаў. Канцэнтрацыя матэрыяльных і фінансавых рэсурсаў даць магчымасць больш эфектыўна вырашаць пытанні развіцця вёскі, паліпаўшаць умовы дзейнасці суб'ектаў гаспадарання, а таксама больш аператыўна і комплексна вырашаць пытанні сацыяльна-эканамічнага развіцця гарадоў і раёнаў, якія аб'ядноўваюцца.

Акрамя таго, аб'яднанне даць магчымасць аптымізаваць працэсы кіравання, скараціць выдаткі на ўтрыманне адміністрацыйнага персаналу, забяспечыць для жыхароў горада і вёскі адналькавы ўзровень даступнасці сацыяльнай інфраструктуры.

Гэта робіцца ў межах аптымізацыі дзяржаўнага апарату. Як вядома, у нашай краіне ў адну адміністрацыйна-тэрытарыяльную адзінку ўжо аб'яднана больш за дзесяць гарадоў і раёнаў. Па ініцыятыве старшыні Віцебскага аблвыканкама і ва ўстаноўленым парадку была арганізавана адпаведная работа па аб'яднанні, — каментуе Аляксей Мацюшка, намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама. — Да таго, як было прынята адпаведнае рашэнне, правялі апытанне насельніцтва, вывучылі грамадскае меркаванне.

Аб'яднанне дазволіць ліквідаваць дубліраванне некаторых звестаў. У тых жа Оршы і Аршанскім раёне адміністрацыйны знаходзіліся наогул у адным будынку... Шмат «перакрыжаванняў» і ў рабоце выканаўчай. Маецца на ўвазе, напрыклад, землеўдаўніцкая і іншыя службы... Словам, усё да аб'яднання ішло, яно стала заканамерным. У межах рэалізацыі даручэнняў кіраўніка дзяржавы па аптымізацыі дзейнасці дзяржаўнага апарату будзе скарачана частка супрацоўнікаў.

Погляд з Полацкага рэгіёна

Пры падрыхтоўцы прапановы былі ўлічаны вопыт і асаблівасці функцы-

яванняў ужо аб'яднаных адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак краіны.

Тэкст звароту да жыхароў г. Полацка і Полацкага раёна па пытанні аб'яднання раёна і горада быў апублікаваны ў аб'яднанага газеце «Полацкі вяснік» і размешчаны на афіцыйных сайтах органаў выканаўчай улады.

Сходы прайшлі ў больш чым 130 працоўных калектывах. Падчас вывучэння меркавання грамадзян больш як 15 тысяч чалавек падзяліліся сваімі думкамі па гэтым пытанні. І ў выніку аб'яднання раёна і горада ў адну адміністрацыйна-тэрытарыяльную адзінку падтрымала больш за 11,9 тысячы чалавек — 79% ад колькасці грамадзян, якія прынялі ўдзел у вывучэнні грамадскага меркавання.

Лічу, што аб'яднанне нам неабходна, каб насамрэч сканцэнтравалі намаганні, каб і горад, і раён маглі развівацца разам, — кажа Святлана Аляксеева, намеснік старшыні Полацкага гарвыканкама. — Натуральна, узровень жыцця сельскіх жыхароў падцягнецца да гарадскога, больш даступнымі для вясцоўцаў стануць усе гарадскія паслугі. У выніку аб'яднання мы хутчэй будзем рэагаваць на з'яўленне, сумесна вырашаць пытанні. Канцэнтрацыя матэрыяльных і фінансавых рэсурсаў даць магчымасць больш эфектыўна вырашаць розныя праблемы. Нічога дрэннага для людзей не будзе.

...І з Аршанскага

З 1 па 31 кастрычніка мінулага года таксама вывучаліся меркаванні жыхароў Аршанскага раёна па пытанні аб'яднання. Тэкст звароту да грамадзян надрукавала «Аршанская газета», яго размясцілі на афіцыйных сайтах горада і раёна.

Па пытанні аб'яднання выказалася больш як 5,9 тысячы жыхароў, — паведамілі ў Аршанскім раённым выканаўчым камітэце. — Аб'яднанне раёна і горада ў адну тэрытарыяльную адзінку падтрымала больш як 4,5 тысячы чалавек — амаль 76% ад колькасці грамадзян, якія прынялі ўдзел у абмеркаванні, супраць аб'яднання выступілі трохі больш як 1,1 тысячы чалавек, не вызначыліся — 333 (або 5,6%).

Думаю, аб'яднанне будзе толькі на карысць для нашых жыхароў, вобласці і рэспублікі ў цэлым, — выказаўся па тэме Мікалай Лісоўскі, старшыня Аршанскага гарвыканкама. — Тым больш, што многія службы фактычна ўжо аб'яднаныя. Зараз, пасля падпісання адпаведнага Указа кіраўніка дзяржавы будучы вырашацца арганізацыйныя пытанні, зацвердзяцца штаты, а потым пачнецца і фактычнае аб'яднанне. У выніку колькасць насельніцтва новай адміністрацыйнай адзінкі перавысіць 160 тысяч чалавек.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Даведка «МС»

У Беларусі ў адну адміністрацыйна-тэрытарыяльную адзінку раней ужо былі аб'яднаны 12 гарадоў і раёнаў. Так, у 2002 годзе аб'яднаны Жлобінскі раён і г. Жлобін, Кобрынскі раён і г. Кобрын, Рэчыцкі раён і г. Рэчыца, Светлагорскі раён і г. Светлагорск, Слоніміскі раён і г. Слонім; у 2004 годзе — Лідскі раён і г. Ліда, у 2005-м — Маладзечанскі раён і г. Маладзечна, Лепельскі раён і г. Лепель, Слуцкі раён і г. Слуцк, у 2006-м — Барысаўскі раён і г. Барысаў, Салігорскі раён і г. Салігорск, у 2007-м — Мазырскі раён і г. Мазыр.

Свая тэрыторыя

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Зноў жа, ініцыятыву жылцоў падтрымала фінансаваннем прадпрыемства жыллёвай гаспадаркі раёна, дапамагі дэпутаты, чые выбаршчыкі жывуць тут, спонсарскую падтрымку аказалі гарадскія прадпрыемствы. Лагічна: калі дом дагледжаны і радуе вока дваровае тэрыторыя, значыць, на такім жа ўзроўні будзе і дзіцячая пляцоўка. Так і выйшла: калі цяпер нешта там трэба адрамантаваць, то жылцы «наверх» не звяртаюцца — самі наводзяць парадак.

Дарэчы, на дзіцячых пляцоўцы з лівам адпаведнаму кантынгенту цяпер не паяздзець. Тут усё навідавоку, і, каб не трапіць пад санкцыі праваахоўнікаў, лепш не рызыкаваць.

Прыгажосць дае прыклад, выхоўвае: у мікрараёне Фоліуш становіцца усё больш дамоў з дагледжанымі клумбамі, рознымі дэкаратыўнымі вырабамі, кветкавымі кампазіцыямі і нават карцінамі ў пад'ездах.

«Вока» грамадскасі

Камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання пры ЖЭС № 22 быў створаны ў 2009 годзе. У яго складзе член ініцыятыўнай групы жылцоў вышэйзгаданага дома № 207 Соф'я БАРЫСАВА, а старшыня камітэта — Людміла ПАУЛІЧЭНКА, якая жыве ў мікрараёне ўжо каля трыццаці гадоў. Для яе старшынёўскія абавязкі — гэта выключна грамадская нагрузка, зарплата яна не атрымлівае. Але ніякага прымусу з боку уладных структураў тут няма — усё адпавядае ўласным поглядам Людмілы Васільеўны.

Мы тут — самакіраванне. А значыць, у адказе за тое, што робіцца на нашай тэрыторыі. Калі, напрыклад, некаторыя жыхары буяняць у пад'ездах, і да мяне звяртаюцца ў слязах і дамачадцы, то я прышпільваю бэйджык нашага камітэта, іду ў гэтую кватэру і кажу: «А ну хутчэй супакойцеся, а то зараз нарад міліцыі выклічу!». І ведаеце, супакойваюцца. — Не баюся трапіць пад «гарачую руку»?

— Не баюся. Мне адчыняюць дзверы, пускаюць, і я з імі разбіраюся. Так бы мовіць, заключоа міравую. Бывае, што з некаторымі людзьмі не дамовіцца, але гэта адзіні. У асноўным мой аўтарытэт тут, у Фоліушы, спрацоўвае.

— «Падняняце» міліцыю?

— З участковым мы працуем разам. Запрашаем яго на пасяджэнне камітэта, каб расказаў, што зроблена.

Зімой Людміла Васільеўна арганізоўвае прыбранне снегу каля пад'ездаў. Побач — рэчка Ласасянка, якая ЖЭСам быццам і не абслугоўваецца, але і там пастаянна, двойчы на год, праводзіцца санітарная прыборка. Пры гэтым можна было б сказаць, што за гэта атрымліваюць зарплату камунальнікі, і тым нахэй прыбіраюць у дамах, на Ласасянку... Але калі да цябе звяртаюцца твае суседзі па доме, вуліцы і гавораць: «Кудзікі, давайце выйдзем і наведзем парадак», — як адмоўці?

Такім чынам, у ЖЭСа з грамадскасцю атрымліваецца някесці танэм. Праўда, спачатку была пэўная насяржонасць як з аднаго, так і з другога боку. Гадамі складалася (і хіба толькі ў Фоліушы?), што жыллёва-эксплуатацыйная служба і жылцы — быццам апаненты, якія толькі абавязаны адны другім. У Юрыя Наманкевіча пасля першага пасяджэння камітэта тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання склалася ўражанне, што адны прыйшлі «пабіць» начальніка ЖЭСа, а другім хацелася пацягнуць коўдру на сябе — толькі свой дом і хваляўца. А Людміла Паўлічэнка прыгадвае, як звярталася ў ЖЭС па тых ці іншых пытаннях у ... пісьмовым выглядзе.

Уявіце сабе, што такое супрацьстаянне становіцца нормай: шматлікія звароты жылцоў мікрараёна на ўпрост у ЖЭС і іншыя інстанцыі, дзясяткі скаргаў праз грамадскіх актывістаў... І усё гэта патрабуе неадкладнага вырашэння, і усё — на нервах. А грамадскасць толькі назірае. Ці не тупік?

На шчасце, ва ўзаемаадносінах жыллёва-камуналь-

тэт грамадскага самакіравання вывучыў меркаванні жылцоў адносна якасці іх працы: хадзілі па кватэрах і цікавіліся ў людзей, ці задаволены яны дворнікамі. Камітэт грамадскага самакіравання трымае пад кантролем і падрыхтоўку дамоў да зімы. У прыватнасці, глядзяць, ці зашклёныя вокны ў падвалах, на лесвічных пралятах? Камісія ЖЭСа таксама гэтым займаецца, але не пашкодзіць і «вока» грамадскасці.

«...А яны пакурылі і пайшлі»

Магчыма, камітэта грамадскага самакіравання, безумоўна, не варта пераацэньваць. Наіўна спадзявацца, што ўсе жыхары мікрараёна адразу ж адгукнуцца на тых ці іншы заклікі і дзружна возьмуцца за агульную справу.

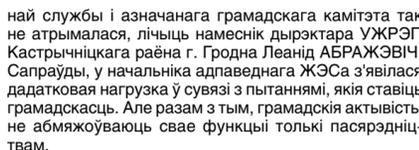
Працуем разам з ЖЭСам па ўсталяванні дзіцячых пляцоўкі, а таты і дзядулі глядзяць з балконаў. Я ім: «Дапамажыце!». А яны пакурылі і пайшлі... Дарэчы, калі прыводзіць у мікрараёне святы і мне даюць слова, то я такім людзям дамаюціна выказваю ўсё, што пра іх дамаю. Маўляў, віншую са святам, у падрыхтоўцы якога вы не удзельнічалі. А з іншага боку... Адна жанчына кажа мне: «Я таксама хачу грамадскай работай займацца». І мы знайшлі сапраўды «брыльянт» для культурна-масавых мерапрыемстваў, — расказвае Людміла Паўлічэнка.

Дарэчы, на святы, што праводзіцца ў мікрараёне камітэтам грамадскага самакіравання, прыязджаюць з усёго горада. Дзень Фоліушы, святы сямі, Дзень абароны дзяці, «Календыя сустрэчы»... У арганізацыі свят дапамагаюць спонсары (марожаным альбо цукеркамі), вайскоўцы з размешчанай у мікрараёне часці. Ёсць і прэміяльныя за перамогу ў гарадскім спаборніцтве сярод камітэтаў грамадскага самакіравання.

Пры гэтым Людміла Паўлічэнка не прылічыцца таго, каб грошы толькі «пратацоўваць». З леташняй прэміі, напрыклад, зрабілі падарунак ЖЭСу — купілі двое нажніц для падстрыгання кустоў. Імі могуць бясплатна карыстацца ўсе, хто даглядае клумбы ля сваіх пад'ездаў.

Старшыня Гродзенскага гарадскога Савета дэпутатаў Анатоль НіКІЦІН:

У нашым горадзе ўжо становіцца традыцыйным штогадовае спаборніцтва сярод органаў мясцовага самакіравання. Узнагароджанне і прэміраванне пераможцаў ажыццяўляем рашэннем сесіі гарадскога Савета дэпутатаў. Прэмія за першае, другое і трэцяе месцы складае адпаведна 140, 85 і 57 базавых велічын. Пры гэтым палова сумы можа накіроўвацца на прэміраванне работнікаў, а другая частка выкарыстоўваецца згодна з рашэннем адпаведнага камітэта тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання.

Фота: А. М. Кішчэнка

най службы і азначанага грамадскага камітэта так не атрымалася, лічыць намеснік дырэктара УЖРЭП Кастрычніцкага раёна Г. Гродна Леанід БАРАЖЭВІЧ. Сапраўды, у пачатковы адпаведнага ЖЭСа з'явілася дадатковая нагрузка ў сувязі з пытаннямі, якія ставіць грамадскасць. Але разам з тым, грамадскія актывісты не абмяжоўваюцца свае функцыі толькі пасярэдніцтвам.

Узяць, напрыклад, прыборку пад'ездаў і двароў. Раней, калі ўзніклі прэтэнзіі, то начальнік ЖЭСа прымаў скаргі і тлумачыў, што ў той дзень, дапусцім, вільготная прыборка пад'езда не праводзілася, бо ўсе дворнікі былі заняты вывазам з тэрыторыі мікрараёна макулатуры альбо буйнагабарытных рэчаў. І абіяць, што заўтра ў гэтым пад'ездзе навядуць «марафет». Цяпер інакш. Калі дворнік задзейнічаны па справах усю мікрараёна, то прадстаўнікі грамадскага самакіравання (старшыя ў пад'ездах) арганізуюць прыборку сіламі жылцоў. А каб і дворнікі адчувалі адказнасць, камі-

КАДРЫ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Пачынаюць трэба сапраўды са школы, — упэўнены Соікін. — Людзі, якія прыедуць «збоку», — адрацоўцы і паедуць. Трэба гадаваць сваіх. Я вось трымаю паехаў у Чавусы, але там не прыжыўся, вярнуўся сюды. Мы, дзуптаты, імкнемся выхаваць у моладзі патрыятычныя пачуцці, любоў да роднай зямлі.

Пакуль не ўсё атрымліваецца: вёскі старэюць, і людзі імкнуцца «выпхнуць» сваіх дзяцей у гарады.

— Так, перспектыва неакрэсленая, — пагаджаецца кіраўнік сельсавета. — Аднак аяна сёння. Быў час, калі мы па тры месяцы заробку не атрымлівалі ў калгасе, а дзяржаўную праграму па адраджэнні ўспрымалі як фантастыку, не верылі ў гэтую казку. Але усё за-

круцілася, і вёска «паднялася»: новая тэхніка, перадавыя тэхналогіі, аграпрадкі. Цяпер бы толькі фінансавы бок падцягнуць... А для гэтага сельская прадукцыя павінна цініцца. Будзе больш вырочкі — павялічыцца і заробак.

Грашовы інтарэс

Сельскі вытворчы кааператыў «Аўсянка» Горацкага раёна не мае дэфіцыту кадраў, і з замацаваннем іх тут няма праблем.

— Сярэдні заробак галоўных спецыялістаў у нас 6,5 мільёна рублёў, увогуле ў гаспадарцы сярэдні заробак перавышае 3 мільёны рублёў, — паведаміў старшыня СВК «Аўсянка», старшыня аграсаюза Магілёўскай вобласці і дэпутат Горацкага раённага Савета Адам Салдаценка.

Адам Пятровіч укараніў у «Аўсянку» сістэму індывідуальнага гаспадарчага разліку, скіраванаю на зніжэнне сабекошту прадукцыі і, як следства, яе большую рэалізацыю і даходнасць. Кожны працаўнік гаспадаркі ведае, дзеля якіх эканамічных паказчыкаў працуе і за якія грошы.

— Матэрыяльны фактар — галоўны, у тым ліку ў справе прыцягнення кадраў на вёску, — упэўнены Салдаценка. — Любы адэкватны чалавек лічыць свае грошы. Я упэўнены: калі б не пабудавалі своечасова аграпрадкі, людзі, можа, і зусім разбегліся з сельскай мясцовасці. Але колькі б прыгожых слоў мы ні казалі пра выгоды сельскага жыцця, асноўнай матывацыяй з'яўляецца аплата працы. І зусім не натуральная аплата: цяпер у маладых людзей іншы менталітэт, яны аддадуць перавагу грашовым знакам, а не парюскам.

— Мала плацяць грошай, — такое меркаванне старшыні Паршынскага сельскага Савета дэпутатаў члена

Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Людмілы Прылуцкай. — Пачынаць моладзі нялёгка. Вядома, жыллё даюць, але патрэбны мэбля, тэхніка і шмат усёго іншага. Ведаю гэта па сваіх дзецях. Але ж і хатняя гаспадарка маладым спецыялістам не перашкодзіла б. Калі ёсць свае малако, які і мяса — гэта вялікая справа і добрая дапамога сямейнаму бюджэту.

Увогуле Людміла Прылуцкая лічыць велімі правільнай стаўку на мясцовыя кадры. Яна прыводзіць у якасці прыкладу сям'ю Касцюкоў з аграпрадкі Паршына: трое дзяцей — і ўсе застаюцца жыць і працаваць тут, на радзіме. Адзін сын — будаўнік, другі — механізатар, дачка — культработнік. Яны ўжо ствароўць свае сям'і, якім даюць утульныя жыллі.

— Трэба арыентаваць сваіх на працу дома, — лічыць старшыня Савета. — Як кажуць, «дзе нарадзіўся — там і згадзіўся».

ТЭНДЭНЦЫЯ

МАЛОЧНЫЯ РЭКІ

— Нядаўна пабачыў у вашай газеце здымак: побач з канём стаіць малаказборшчык і пералівае малако. Мне нават няёмка стала, — кажа старшыня Калінкавіцкага райсавета Валерый Ціханюскі. — У нас такога вельмі ўжо п'яць гадоў як не пабачыш. Індывідуальныя прадпрыемальнікі прыязджаюць на вёску і ў белых халатах збіраюць малако ў спецыяльна абсталяваныя машыны.

Валерый Мікалаевіч адзначае, што іх вопыт — не першы ў краіне. Сам ён з газет даведаўся, што ў Глыбоцкім раёне на Віцебшчыне малако збіраюць індывідуальныя прадпрыемальнікі. Пасля гэтага сабраў усіх зацікаўленых — і паехаў набіраць вольту на поўнач рэспублікі. Дарэчы, сярод тых, каго тэма датычылася, былі і прадстаўнікі мясцовага малачнага камбіната, і кіраўнік аднаго з сельсаветаў, і на той момант кандыдат у малаказборшчыкі па новай сістэме Юрый Сячак. Ён і сёння працуе зборшчыкам малака.

— Праблемы ў нас былі, як ва ўсёй рэспубліцы. І па тлустасці, і па аб'ёмах узніклі пытанні... І далёка не ўсе сумленныя людзі займаліся гэтай справай. Малако збіралі ў рознае надвор'е, ставілі на вазы, перагружалі на машыну... 56 малаказборшчыкаў у нашым раёне было раней. Сёння — толькі 9. І хоць задача ў іх нялёгкая — гэта ж штодзень трэба з самай раніцы прыхаць, але ж працуюць людзі на сваёй тэхніцы, усё ў адналькавых умовах, паміж сабой не сварача, трымаюцца за працу. Заробак у іх добры — не менш за 5-6 мільёнаў атрымліваецца. Былі спа-

чатку выпадкі, калі зборшчыкаў малака давалася замяняць — не ўсе ўмоўцы з людзьмі працаваць. Ад такіх мы пазбавіліся. Першы год людзі прычарпіліся адзін да аднаго, я сам выязджаў на месцы, дапамагаў. Сёння ж у нас усе працуюць добра. Практычна ніякіх праблем няма, галоўнае — дапамагчы людзям забяспечыць жывёлу кармамі. Былі выпадкі, калі нехта пралячыў карову антыбіётыкам і не выпрымаў неабходнага тэрміну, калі нельга здаваць прадукт. Малочны камбінат адразу ж заварочваў такое малако. З прадпрыемствам-перапрацоўшчыкам індывідуальныя прадпрыемальнікі заключылі дагаворы. Малакакамбінат ім пералічвае грошы, а яны праз банк пералічваюць грошы на карткі малаказдачыкаў. Ну а там, дзе няма пошты, разлічваюцца з людзьмі наўмыні гашыма.

На ААТ «Калінкавіцкі малочны камбінат» спачатку з недаверам паставіліся да магчымасці арганізаваць збор малака па-новаму. Аднак сёння нават уявіць не могуць, каб вярнуцца да малаказборшчыкаў «на конях», гаворыць выдучы інжынер-тэхнолаг па сырванне Ана Шалюта.

— Спачатку людзі асцерагаліся новых малаказборшчыкаў. Але мы для іх аналізатары якасці малака купілі — даём у арэнду бясплатна. Час ад часу ў кожнага здатчыка зборшчыкі бяруць малако на пробу. І разлічваюцца з імі індывідуальна — у залежнасці ад тлустасці малака. Калі тлустасць 4% — гэта больш выгада. Людзі потым самі пачалі прасіць, каб і ў іх малако збіралі прадпрыемальнікі. Хлопцаў заманявалі,

Фота: А. М. Кішчэнка

да нас звярталіся, каб мы дапамаглі... Якасць малака значна палепшылася, транспартныя расходы скараціліся. Нам падабаецца працаваць з індывідуальнымі прадпрыемальнікамі. Не тое што да 2008 года, калі і кіслае малако прывозілі, і вадой разбавілі... Сёння індывідуальныя прадпрыемальнікі працуюць па ўсіх асноўных сырваных зонах, а не толькі ў Калінкавіцкім раёне.

— Так, сапраўды, сістэма апраўдала сябе. У першы год сярэдняя тлустасць з 3,4% паднялася да 3,7%, — падкрэслівае старшыня Калінкавіцкага райсавета Валерый Ціханюскі. — Да нас па вопыт паехалі адразу ўсе суседнія раёны: Жыткавіцкі, Петрыкаўскі, Лельчыцкі... Практычна ўсе ў акрузе перайшлі на такі спосаб збору малака. Вось нядаўна тэлефанавалі з Магілёўскай вобласці, з Брэстчыны. Трэба ж і нам дзеляцца вопытам, тым больш што многія яшчэ пра такі

спосаб збору малака не ведаюць. Або проста не хочучь гэтым займацца.

У Калінкавіцкім раёне, прыводзіць лічыбы Валерый Ціханюскі, у 1990 годзе ў сельскай гаспадарцы працавала 12,5 тысячы чалавек. Сёння — толькі 3,2 тысячы. За 20 з лішкам гадоў адбылася сапраўдная перабудова не толькі ва ўмовах працы, але і ў галовах грамадзян. Каб вырабіць тую ж колькасць прадукта, трэба значна менш рабочых рук. Да таго ж маладыя людзі, занятыя ў сучаснай сельскай гаспадарцы, не вельмі імкнучыся трымаць жывёлу дома — ёй жа трэба гадзіны чатыры ў дзень аддаць, а далёка не кожны захоха. Таму зніжэнне колькасці вясцоўцаў, якія ўтрымліваюць жывёлу, бачыцца заканамерным тэндэнцыяй. Падтрымліваць такіх людзей — задача ўсіх узроўняў улады.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

СЦІПЛЫ ГЕРОЙ НАШАГА ЧАСУ

У вёсцы Малы Кудзін Бялыніцкага раёна з'явілася мемарыяльная дошка памяці механізатара.

Гранітная дошка з надпісам «Тут працаваў лепшы механізатар» усталявана каля машынага двара, на будынку праўлення СВК «Кудзін». Партрэт, трактар і гадзі жыцця Васіля Кацяшова.

У гаспадарцы гавораць, што Васіль Барысавіч рана пайшоў з жыцця, але пакінуў пасля сябе добрую памяць: ён быў чалавекам працоўным і спагадлівым. Тры гады таму, напрыклад, веснавых палывых работ, па дарозе на поле ў яго надарыўся сардэчны прыступ... Кацяшова яшчэ не было і 50 гадоў.

— Ён сапраўды быў лепшым, — сказаў старшыня СВК Адам Сачылювіч. — Перадавіч, браў удзел у «Дажыжках». Яму можна было даверыць любую тэхніку, Але і на найноўшым агрэгате, і на старым Кацяшоў выконваў сваю працу на «выдатна».

Цікавае гараджан да прыватызацыі дзяржаўных кватэр, якія яны займаюць, застаецца даволі высокай, паведамілі ва ўпраўленні жыллёвай палітыкі Мінгарвыканкама.

Там адзначылі, што сёння ў Мінску прыватызавана каля 90% кватэр. Тым не менш штогод тысячы мінчан зваротваюцца ў адпаведныя службы, каб прайсці працедуру раздзялення нерухомасці. Гэта можа абысціся ў суму ад некалькіх дзясяткаў мільёнаў да не

■ Спорт

**ЧЭМПІЯНАТ БЕЛАРУСІ ПА ФУТБОЛЕ
ПРОЙДЗЕ Ў ДВА ЭТАПЫ**

Дэлегаты чарговага выканкама Асацыяцыі «Беларуская федэрацыя футбола» вырашылі адмовіцца ад леташняй формулы правядзення першынства краіны.

Нагадаем, што ў 2012 годзе за ўзнагароды змагаліся 11 каманд у тры колы. Гэтым разам 12 клубуў спачатку правядуць турнір у 2 этапы, а пасля, адпаведна з вынікамі, падзеліцца на дзве шасціёркі. Выканкам таксама вырашыў, што ў заўважы на матчы адначасова могуць прысутнічаць 5 замежнікаў. Грамадзяне Расіі і Казахстана легіянерамі лічыцца не будуць. Падстава — агуплыны Мытны саюз.

Тарас ШЧЫРЫ.

**ВАС ЗАТАПІЛІ
СУСЕДЗІ.
ШТО РАБІЦЬ?**

Вас затапілі? На жаль, ад гэтай не застрахаваны ніводзін жыхар шматпавярховага дома. Ды і вы можаце заціць суседзяў, зусім гэтага, вядома ж, не жадаючы. Як дзейнічаць у падобных выпадках, хто павінен аплаціць нанесеную шкоду і як спяганяцца гэтую аплата? Разабрацца нам дапамагае начальнік вытворчага аддзела Мінскай гарадской жыллёвай гаспадаркі Іна ЯСІНСКАЯ.

Калі залілі вас

Фіксум факт заліцця

— Калі Вас заліваюць суседзі зверху, перш за ўсё тэлефануйце ў ЖЭС (калі гэта здарылася ўдзень) або ў аварыйна-дыспетчарскую службу (калі справа адбываецца ўначы), — раіць Іна Ясінская. — Спецыялісты, якія прыедуць на выклік, дапамогуць справіцца з праблемай і зафіксуюць факт заліцця кватэры.

Дадаткова і вы самі можаце засведчыць гэты факт, выкарыстоўваючы фота- або відэаздымку, можна нават зняць тое, што здарылася, на мабільны тэлефон. Прычым здымаць не толькі ваду, што капае са столі, але і сапаваныя рэчы. У выпадку, калі справа дойдзе да суда, гэтыя кадры не будуць лішнімі.

**Заўсёды трымайце пад
рукой тэлефон аварыйна-
дыспетчарскай службы.**

Затым вам трэба звярнуцца з пісьмовай заявай ў ЖЭС. Прасарчыце за тым, каб яна была зарэгістравана.

Ацньваем шкоду

У той жа дзень або, у крайнім выпадку, на наступны павінен быць складзены акт залілі і паванення вашай маёмасці. Складаюць яго прадстаўнікі арганізацыі, якая абслугоўвае дом: ЖЭСа або таварыства ўласнікаў. У акце назаўважыце прычыны заліцця і яго наступствы. Адзін экзэмпляр вам павінен выдаць на рукі.

Далей склікаецца камісія (ЖЭСа або таварыства ўласнікаў), якая складае дэфектны акт. Прычым, як сцвярджае Іна Ясінская, гэта павінен адбыцца не пазней чым праз 20 дзён пасля патапу. Памтайце таксама, што дэфектны акт складаецца выключна на апрацоўку канструктыўных элементаў, гэта значыць на шпалеры, пабелку, пакрыццё

падлогі і г.д. Прычым апісанне робіцца дэтальнае — нават да таго, пацярпелі ў вас імпартныя шпалеры або шпалеры беларускай вытворчасці.

З акта абследавання заліцця і дэфектных актаў пад роспіс знаёміцца віватэрыя і пацярпелыя. У выпадку нягоды з актамі або адмовы ад подпісу ў актах робіцца адпаведны запіс. Акты выдаюцца пацярпеламу і віватэраму бакам у дзень абследавання.

Пакрыццё страт

Спрэчкі адносна пакрыцця шкоды, якая ўзнікла ў выніку заліцця па віне жыхароў, вырашаюцца альбо па ўзаемнай згодзе бакоў, або ў судовым парадку па пазове аднаго з бакоў, кажа наша эксперт.

Калі ў вас не атрымліваецца дамовіцца з суседзямі наконт сумы рамонтных кватэры, можна прапрасіць ЖЭС склаці каштарыс на рамонтна-будаўнічыя работы. Улічвайце пры гэтым, што пры складанні каштарысу прымяняюцца цэны, якія дзейнічаюць на момант яго складання, папярэджае Іна Ясінская.

Дарэчы, такі каштарыс можа быць складзены не толькі спецыялістамі ЖЭС, але і любой арганізацыяй, якая мае права на такую дзейнасць. Гэта значыць, вы маеце поўнае права звярнуцца да незалежнага эксперта. Праўда, улічыце: паслугі эксперта п'ятнавы, і каштуюць яны нямала. Але калі вам потым дзвярдзятца звяртацца ў суд і вы выйграеце яго, віватэры бок павінен будзе кампенсаваць вам усё выдаткі.

На працягу трох дзён з дня прадастаўлення каштарыс узгадняецца балансарамі камісіяй дома, незалежна ад таго, кім ён складзены. Цяпер, калі праведзена афіцыйная ацэнка ўрон, вы можаце павадаміць віноўнікам заліцця аб памеры складаных страт і дамовіцца аб суме і тэрмінах грашовай выплаты.

Магчыма, суседзі, знаёміюцца з дакументамі, з усім пагодзяцца. Хоць, як паказвае практыка, асабліва разлічваць на гэта не варта. Тады вы можаце дама-

Непажадана прыступаць да рамонт, накуль ў ўрэгулюеце ўсе пытанні, звязаныя з кампенсацыяй выдаткаў. Бо суд можа прызначыць паўторную экспертызу. Калі вы ўжо зробіце рамонт — паказваць не будзе чаго.

ВАЖНА

МОЖА ДАПАМАГЧЫ СТРАХОЎКА

Цяпер страхавыя кампаніі прапануюць шмат варыянтаў страхуўкі. Напрыклад, можна застрахаваць не толькі кватэру, але і сваю адказнасць перад суседзямі. Тады, калі вы выпадкова затапілі суседа зніз, вам не прыйдзецца плаціць за прычыненую шкоду. Вы не абавязаны губляць час і нервы, высвятлячы адносіны з пацярпелымі, ацэнчыкамі і ЖЭСам. Усю працу за вас зробіць страхавальнік. І матэрыяльную кампенсацыю пацярпелы бок атрымае не ад вас, а ад страхавальніка.

гацца кампенсацыі шкоды праз суд.

Пры гэтым на руках у вас павінен быць дакументы, якія пацвярджаюць вашу правату. Гэта тыя два акты, пра якія мы казалі вышэй: пра факт затаплення і аб памеры матэрыяльнага ўрон. Ішчы вы можаце запатрабаваць маральную кампенсацыю. Але варта мець на ўвазе, што калі вы праіграеце суд, усё выдаткі на незалежных экспертаў і судовыя выдаткі лягуць на вас.

**Калі вы залілі
суседа**

Не будзем казаць пра сітуацыю, калі адначасна віна ваша. Аб адказнасці, якую вам трэба будзе несеці за гэта, мы напісалі вышэй. Але бываюць выпадкі, калі віватэры не вы. Іх трэба ведаць.

**Наспраўнасць вены-
ляў на ўводных або агуль-
надамавых трубаправодах
(напрыклад, на стаяку)**

Перакрыццё іх змагае толькі аварыйная служба. А ўсе страты павінен будзе пакрыць ЖЭС.

Заліццё праз дах і стыкі

Урон ад заліцця кватэры абавязаны пакрыць ЖЭС.

Правава батарэю

За батарэі адказвае арганізацыя, якая эксплуатуе іх (пры ўмове, калі ўсталявала іх яна). Калі ж вы вырашылі самастойна памянць батарэі, адказнасць будзе несеці вы.

**Парваўся шланг
ад пральнай машыны
(або на кухні, у ваннай,
які вядзе да змяшальніка)**

Вы не будзеце несеці адказнасць за памасць залітых суседзяў, калі шланг быў жа-саўскі і усталяваўся спецыялістамі гэтай арганізацыі. Толькі ўлічыце, што гарантыя на такія работы — усяго паўгода. Ва ўсіх гэтых выпадках ліквідацыя наступвае заліцця прыводзіцца ЖЭСам у месцы тэрмін або ў тэрмін, узгоднены з пацярпелым бокам. Факты заліцця фармляюцца аналагічна Бытавому заліццю.

Святлана БУСЬКО.

■ Скандал

**ФІТАСАНІТАРНЫ КАНТРОЛЬ...
ЗА НАЯЎНЫ РАЗЛІК**

Толькі за лістапад-снежань 2011-га і студзень 2012 года пры ажыццяўленні фітасанітарнага кантролю (нагледу) і адпаведнага афармлення падкаранціннай прадукцыі ў пункце пропуску «Каменны Лог» у рэспубліканскі бюджэт не наступілі, па папярэдніх разліках, 1,3 мільярда рублёў. Пра гэта паведаміў журналістам старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці Васіль ГЕРАСІМАЎ.

У ходзе аператыўна-вышукowych мерапрыемстваў у пачатковых раёнах упраўленнем Дэпартамента фінансавых расследаванняў па Гродзенскай вобласці сумесна з упраўленнем па раскрыцці цяжкіх злачынстваў УУС Гродзенскага аблвыканкама была атрымана інфармацыя аб злоўжыванні службовых асоб абласной дзяржаўнай інспекцыі па насенневодстве, каранціне і ахове раслін пры атрыманні плацэжы за фітасанітарны кантроль. Гэтая інфармацыя пацвердзілася: каранціны фітасанітарны кантроль транспартных сродкаў, якія ішлі транзітам праз тэрыторыю Беларусі, праводзіўся, грузале-

равозычкі плацілі, аднак квітанцыі не афармляліся і ў далейшым грошы ў бюджэт не наступалі.

Паводле інфармацыі начальніка Упраўлення Дэпартамента фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю па Гродзенскай вобласці Сяргея ВІШАНЬКО-ВА, супрацоўнікі інспекцыі каардынавалі тым, што некаторыя кіроўчы машын (не толькі беларускіх суб'ектаў гаспадарання, але і з Польшчы, Літвы, Германіі і іншых краін) увогуле не ведалі, што трэба рабіць такія плацэжы. Здаралася і так, што кіроўчы прапаноўвалі супрацоўнікам інспекцыі вырашыць пытанне на ўмовах таннейшай сумы і разлічваліся нааўнаўны грошамі без афармлення квітанцыі.

— Цяпер праваахоўным органам трэба высветліць, у каго гэтыя грошы засталіся і якім чынам гэтая сістэма магла дзейнічаць працягла час з такімі сумамі неадпалі ў бюджэт. Гэта не адна, дзве, а тысячы фур, — зазначаў Васіль Герасімаў.

Калі больш дакладна, то за лістапад, снежань 2011-га і студзень 2012 года ў пункце пропуску «Каменны Лог» не забяпечана наступленне ў бюджэт

сродкаў за афармленне адпаведна 1192 (370 млн руб.), 1010 (340,4 млн руб.) і 1674 (564,1 млн руб.) транспартных сродкаў, якія перавозілі прадукцыю, што падлягала каранціннаму фітасанітарнаму кантролю.

Упраўленнем па раскрыцці цяжкіх злачынстваў УУС Гродзенскага аблвыканкама ў дарэчыненні шасці службовых асоб абласной дзяржаўнай інспекцыі па насенневодстве, каранціне і ахове раслін заведзены крымінальныя справы па частцы 3 артыкула 424 Крымінальнага кодэкса Беларусі (пакаранне за злоўжыванне службовым становішчам з цяжкімі наступствамі — ад трох да дзесяці гадоў пазбаўлення волі). Відавочна, у следства будучы п'ятніцы і да кіраўніцтва абласной інспекцыі накіравана ведамаснага кантролю за работай сваіх падначаленых.

Васіль Герасімаў паведаміў, што праверка выканання заканадаўства пры ажыццяўленні фітасанітарнага кантролю і афармлення падкаранціннай прадукцыі будзе прадоўжана Камітэтам дзяржаўнага кантролю ў іншых пунктах пропуску.

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Навука і жыццё

ИНВЕСТЫЦИИ В БУДУЩИНУ

Больш як 1 млрд 460 тысяч рублёў укладзена ў абсталяванне новага сумеснага навукова-практычнага цэнтру INTES, які адкрыўся ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі.

Адкрываючы цэнтр, рэктар БДУИ Міхаіл Баўтра зазначаў, што гэта ўжо 32-я сумесная вучэбна-навуковая лабараторыя ў іх ВНУ. Аднак новы цэнтр вылучаецца сваёй шматфункцыянальнасцю, вялікай колькасцю абсталявання, а таксама маштабнасцю ўкладзеных сродкаў і колькасцю прыцягнутых кампаній INTES партнёраў. Пры стварэнні цэнтру былі задзейнічаны такія вядомыя сусветныя кампаніі як Schneider Electric (аўтаматызацыя і кіраванне), ISS (інтэлектуальныя сістэмы бяспекі), ISD (распацоўка інфармацыйных сістэм), PERCo (вытворчасць сістэм і абсталявання бяспекі); RVI (вытворчасць абсталявання сістэм відэаназірання) і CISCO.

Плануецца, што ў цэнтры будуць праводзіцца заняткі і выконвацца навукова-даследчыя і доследна-канструктарскія работы ў галіне сістэм кантролю кіравання доступам, відэаназірання, захоўвання і апрацоўкі даных, аховы інфармацыі, дыспетчарызацыі і г.д. Падрыхтоўка і навучнае студэнцтва, магістрантаў і аспірантаў магчымыя практычна па ўсім спектры спецыялізацыі будучых радыёэлектронікаў.

Навукова-даследчы цэнтр аснашчаны самым сучасным абсталяваннем: ад дата-цэнтру, сістэм перадачы даных — да турнікетаў, відэакамер,

якая разумее, што яе перспектывы залежаць ад таго, наколькі яна прывабляе для малады спецыялістаў, — падкрэсліў старшы адкацый Сяргей Масквіч, які ўзяў удзел ва ўрачышчых цырымоніях адкрыцця. — Усе хочучы, каб да іх прыходзілі маладыя спецыялісты, гатовыя адразу пасля заканчэння вучобы, «без разбегу», выра-

шаць складаньня практычнай і інавацыйнай задачы. Але для гэтага ў падрыхтоўку спецыялістаў трэба інвеставаць. Той, хто гэта разумее, інвестуе ў сваё будучыню.

— Ад таго, як мы зарыентуем старшакласнікаў у прафесійным плане, будзе залежаць, ці прыйдзе лепшых вучні ў ВНУ, прычым у найбольш актуальнай і перспектывнай для эканомікі напярмкі. Вытворчы кампаніі на ўласным прыкладзе павінен дэманстраваць перавагі работы ў той ці іншай галіне, забяспечваючы сабе дадатковую рэкламу. За сваёй студэнта і маладога спецыяліста трэба змагацца...

Надзея НІКАЛАЕВА

ЗАВЕРЭНО
Дэпартамент па цэнным бумагам
Міністэрства фінансав Рэспублікі Беларусь
_____ Сушко С.А.

25.01.2013

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ДВАДЦАТЬ ПЕРВОГО ВЫПУСКА Общества с ограниченной ответственностью «Студенческий дом» (ООО «Студенческий дом»)

1. Полное и сокращенное наименование Эмитента (на белорусском и русском языках)
на белорусском языке:
полное: Товарищество с обмежаванай адказнасцю «Студэнцкі дом»;
сокращенное: ТАА «Студэнцкі дом»;
на русском языке:
полное: Общество с ограниченной ответственностью «Студенческий дом»;
сокращенное: ООО «Студенческий дом».

2. Место нахождения Эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail), номер расчетного счета эмитента
Республика Беларусь, 220044, г. Минск, ул. Восточная, 39, пом. 1Н, каб. №16, телефон: (017) 292-53-67, телефон/факс: (017) 292-53-67, e-mail: St-d@ut.by.

3. Номер расчетного счета эмитента, на который будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи Облигаций, наименование обслуживающего банка
Денежные средства при проведении открытой продажи жилищных облигаций эмитента (далее по тексту – Облигации) будут поступать на счет эмитента № 3012000032493 (BYR) в ОАО «Белгазпромбанк» (адрес банка: г. Минск, ул. Прытыцкого, 60/2), код 742.

4. Основные виды деятельности Эмитента
Эмитент в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и своим уставом осуществляет следующие основные виды деятельности (в соответствии с общегосударственным классификатором «Виды экономической деятельности»):

- 74201 – Технический надзор в строительстве;
- 52630 – Розничная торговля;
- 93020 – Предоставление услуг парикмахерскими и салонами красоты;
- 70200 – Сдача помещений в аренду.

5. Сумма зарегистрированного уставного фонда
Уставный фонд Эмитента сформирован полностью в размере, предусмотренном Уставом: 7 802 000 (семь миллионов восемьсот две тысячи) белорусских рублей.

6. Наименование периодического печатного издания, определенного эмитентом для раскрытия информации, и сроки таких публикаций
Эмитентом для раскрытия информации определены следующие печатные издания:

Газета «Белорусы и рынок», газета «Звезда», газета «Республика». Бухгалтерская отчетность по итогам работы эмитента за 2012 год и последние годы подлежат публикации не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года.

Информация о принятом решении о реорганизации или о ликвидации эмитента будет публиковаться не позднее двух месяцев с даты принятия соответствующего решения уполномоченным органом эмитента.

Информация о возбуждении в отношении эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве), подлежат публикации – в течение пяти дней с момента получения соответствующего судебного постановления.

Информация о внесении изменений в проспект эмиссии подлежит публикации – не позднее семи дней с даты государственной регистрации соответствующих изменений в регистрирующем органе.

7. Сведения о депозитарии, обслуживающем эмитента
Депозитарием эмитента является депозитарий ОАО «Белгазпромбанк», код Депозитария – 006 (зарегистрирован Национальным банком Республики Бела-

рус 28.11.1997 года, регистрационный номер 16), расположенный по адресу: Республика Беларусь, 220121, Минск, Прытыцкого, 60, к. 2, действующий на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/5200-1246-1122 выданного Министерством финансов Республики Беларусь. Срок действия лицензии – до 29.07.2022 года.

8. Дата, номер государственной регистрации Эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего
Общество с ограниченной ответственностью «Студенческий дом» (далее – эмитент) зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 07.09.2000 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100037170.

9. Дата принятия решения о выпуске Облигаций и наименование органа, принявшего это решение
Решение о выпуске жилищных Облигаций принято Общим собранием участников ООО «Студенческий дом», Протокол № 25 от 05.11.2012 г.

10. Форма выпуска и вид Облигаций, объем эмиссии, количество, серия, номера:
Форма выпуска и вид Облигаций

Жилищные, бездокументарные, именные, неконвертируемые	2 850 000 000 (Двадцать миллиардов восемьсот пятьдесят миллионов) белорусских рублей
Количество Облигаций	3 475 (Три тысячи четыреста семьдесят пять) штук
Серия, номера Облигаций	СД-21, № 000001-003475

11. Номинальная стоимость Облигаций
Номинальная стоимость одной Облигации составляет 6 000 000 (Шесть миллионов) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный 1 (одному) метру квадратному общей площади жилья в создаваемых объектах недвижимости в составе объекта строительства «Многоэтажные жилые дома (не относящиеся к домам повышенной комфортности) со встроенными помещениями общественного назначения и подземными гаражами-стоянками в районе жилой застройки в квартале ул. Комаровское-колцо – пер. Восточный – ул. Корш-Саблина – ул. Восточная в г. Минске». Жилой дом № 1 по генплану, без учета отделочных работ.

Общий эквивалент номинальной стоимости Облигаций составляет 3 475 (Три тысячи четыреста семьдесят пять) квадратных метров.

Эквивалент номинальной стоимости Облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения Облигаций настоящего выпуска.

12. Цель выпуска Облигаций и направление использования средств, полученных от их размещения
Выпуск Облигаций осуществляется в целях финансирования затрат, связанных с созданием объекта строительства, указанного в п. 11 Краткой информации, в т.ч. в целях замещения средств, привлеченных (привлекаемых) для создания указанного объекта, а также для хозяйственной деятельности эмитента, связанной с выполнением им функций застройщика.

Эмитент использует средства, полученные от размещения Облигаций, строго в соответствии с целями их выпуска.

13. Период проведения открытой продажи Облигаций
Датой начала открытой продажи Облигаций является 14.01.2013 г. Датой окончания открытой продажи Облигаций является 20.09.2013 г.

ПРОЕКТИВНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
20-этажный одноквартирный жилой дом со встроенно-пристроенными помещениями общественного назначения и гараж-стоянкой открытого типа в границах ул. Каховская – Оршанская – Орловская – Сморгонский тракт, г. Минск, опубликованную в газете «Звезда» 26.01.2013 № 16, ДОПОЛНИТЬ СЛЕДУЮЩЕЙ ИНФОРМАЦИЕЙ:
Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются нежилые помещения: стоимость квадратного метра – 1800 (тысяча восемьсот) долларов США, включая НДС.
Застройщик: Закрытое акционерное общество «БЕЛКОММУНСТРОЙИМОНТАЖ», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 18.06.2002 г. № 868 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 101019973.
Юридический и почтовый адрес: Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. Невская, 40, пом. 40, комн. 20А.
Тел. 8 (017) 306 20 90.

Объявление о торгах

Наименование (описание) имущества и стоимости	Лот № 1. Погрузчик с боковым оборотом Амкорд 211 2010 года выпуска, инвентарный номер 3151, первоначальная стоимость 94 300 000 рублей. Лот № 2. Загрузчик сухих кормов ЗСК-Ф-15-02 на базе шасси MA3-533702, 2010 года выпуска, инвентарный номер 2093, первоначальная стоимость 104 900 000 рублей. Лот № 3. Легковой автомобиль УАЗ-3163-343, 2010 года выпуска, рег. номер 8281BC2, первоначальная стоимость 50 400 000 рублей.
Собственник (владелец) имущества	Открытое акционерное общество «Ушачский райагросервис»
Местонахождение (адрес) имущества	д. Граденец, Ушачский район, завод ОАО «Белагрозпромбанк»
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 304 28 февраля 2013 года в 11.00
Справочная информация	Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 304 http://vitebsk.court.by/ Трудовой исполнитель Судшков Игорь Сергеевич, тел./факс: (80212) 491348, (8044) 7678300. Старший судебный исполнитель Зюев Михаил Евгеньевич, тел. (80212) 491340
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в филиале № 200 Витебского областного управления ОАО СБ «Беларусбанк», код 635, УНП 300007670, не позднее 10.00 28.02.2013. Минимальная величина первого шага — 5% стоимости каждого лота. В соответствии с ч. 3 ст. 401 ХПК Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

АДРАСЫ ЛІТАРАТУРНАЙ ПАМЯЦІ

У Мінскай абласной бібліятэцы імя А.С. Пушкіна прайшло пасяджэнне «круглага стала» «Краязнаўства і сучасныя мас-медыя: вопыт газет «Звязда» і «Мінская праўда», арганізаванае рэдакцыяй рэспубліканскага і абласнога выданняў, Мінскага абласным аддзяленнем Саюза пісьменнікаў Беларусі і Мінскай абласной арганізацыяй Беларускага Саюза журналістаў.

Акрамя падсумоўвання акцыі «Шляхамі паэтай», з якой журналісты бабывалі летася у Мядзеле, Маладзечне і Стоўбцах, падчас дыскусіі пісьменнікаў, краязнаўцаў, музейшчыкаў і бібліятэкараў ішла размова пра шырокае асветленне адрасоў літаратурнага краязнаўства на Міншчыне і ўвогуле ў Беларусі.

Гэтану спрыяла і тое, што ўдзел у размове прымалі дасведчаныя краязнаўцы з мясцін, якія па праве называюцца «салаўнінымі гнёздамі»: дырэктар Уздзенскага раённага гісторыка-краязнаўчага музея Тамара Лухверчык, дырэктар Пухавіцкага раённага краязнаўчага музея Аляксандр Прановіч, краязнаўца з Мар'інай Горкі Браніслаў Зубкоўскі, журналіст і краязнаўца са Стоўбцаў Фёдар Бандаровіч, а таксама — аўтары даведніка «Літаратурныя мясціны Беларусі», які на працягу некалькіх гадоў друкуецца ў часопісе «Маладосць», — Адам Мальдзіс, Лідзя Кулажанка, Дзмітрый Крывашэй.

Сярод іншых прапанов, агучаных у час работы «круглага стала», была і такая: правесці на старонках газет «Звязда» і «Мінская праўда» заочную экспедыцыю «Адрасы літаратурнай памяці», расказаць пра тыя мясціны, якія натхнілі пісьменнікаў на нараджэнне мастацкіх твораў, што спрыялі фарміраванню іх мастацкага і жыццёвага светапогляду. Запрашаем далучыцца да гэтага праекта і чытачоў, нашых пазаштатных аўтараў, усіх, каму дарагі лёс літаратуры, каго цікавяць вытокі мастацкага слова.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Завяшчання мінулых дзён...

У выдавецтве «Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі» ўбачыла свет новае выданне «Тастаменты шляхты і мяшчан Беларусі другой паловы XVI ст.». Зборнік змяшчае 116 дакументаў выяўлення апашных волі жыхароў Вялікага Княства Літоўскага, якія былі змешчаны ў актывных кнігах гродскіх і зямскіх судоў Віцебскага, Мінскага, Берасцейскага, Слонімскага, Новагародскага паветаў, а таксама горада Магілёва за 1559-1600 гг. Іх арыгіналы захоўваюцца ў Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі.

Нараджэнне новага фаліянта стала магчымым дзякуючы шматгадовай працы супрацоўнікаў аддзела старажытных актаў Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі: загадчыцы аддзела Вольгі Бабковай, галоўнага архівіста Ірыны Бобер і галоўнага палеографа Альбіны Аляксандравай. А навуковым кірункам праекта выступілі кандыдат гістарычных навук Аляксандр Доунар.

— Выданне працягвае традыцыю публікацыі дакументаў перыяду Вялікага Княства Літоўскага. Іх вывучэнне патрабуе глыбокага ведання палеаграфіі і з'яўляецца маладасяльным для большасці даследчыкаў, — падзяліўся дырэктар Нацыянальнага гістарычнага архіва Дзмітрый Язвіч.

Тастаменты (завяшчання) — унікальная па інфарматыўнасці гістарычная крыніца. Яны адлюстравваюць канфесійную прыналежнасць чалавека, яго маёмасны стан, склад сям'і, ступень адзаканнасці. Даюць наглядную карціну таго, як тагачасныя людзі разважалі над тэмай жыцця і смерці, які ставіліся да родных і да пасмяротнай памяці.

Пераважная большасць аўтараў прадстаўленых у зборніку дакументаў — прадстаўнікі сярэ-

няй шляхты, якія валодалі невялікай маёмасцю, а таксама асобы, якія адыгрывалі важную ролю ў сістэме дзяржаўнага кіравання. Сярод тастаратараў ёсць такія вядомыя асобы, як першая жонка канцлера ВКЛ Льва Сапегі — Дарота Фірлей, маці князёў Софіі Слуцкай — Барбара Кішка, бацька мітрапаліта Іосіфа Вільяміна-Ружыцкага — Шчасны Вільямін-Ружыцкі, смаленскі ваявода Васіль Тышкевіч, слоніміскі староста Міхал Валовіч, віцебскі гараднічы Багдан Янушкоўскі...

Кніга разлічана на шырокае кола чытачоў і будзе карыснай не толькі навукоўцам, якія займаюцца гэтай тэматыкай, але і проста ўсім тым, хто цікавіцца гісторыяй. Тэксты тастаментаў надрукаваны ў асноўным на старабеларускай мове, а некаторыя напісаны на старапольскай. Акрамя гэтага, залісы з «апашных дзённікаў» сведкаў жыцця суправаджаюцца разгорнутымі асабовымі і геаграфічнымі паказальнікамі, тлумачальнымі слоўнікамі.

Гэтая навуковая крыніца — не толькі дакумент свайго часу, што змяшчае звесткі пра сацыяльнае і гістарычнае мінулае, але і своеасаблівы падручнік для людзей, якія жадаюць вывучаць палеаграфію. Кнігу можна нават чытаць як мастацкі твор, натхняючыся яе сюжэтам.

— Гэтыя гістарычныя дакументы для нас былі крыніцамі, напоўненымі эмоцыямі чалавечага жыцця, — зазначае Ірына Бобер. — Калі чытаеш такія кніжкі і бачыш, як людзі разважалі пра смерць, пра Бога, то гэта своеасаблівы штуршок задумца і пра сваё жыццё.

Кажуць, чалавек жыве, паклыў яго памятаючы. І «Тастаменты шляхты і мяшчан Беларусі другой паловы XVI ст.» — сведчанне вечнага жыцця нашай гісторыі і нашых продкаў.

Алена ДРАПКО.

Міхась МУШЫНСКІ:

«Класіка — абярэг народа...»

Набліжаецца 120-годдзе з дня нараджэння Максіма Гарэцкага — Беларускага празаіка, публіцыста, гісторыка літаратуры. У пярададзень гэтай даты пра Гарэцкага і ўвогуле пра месца беларускай класічнай літаратуры ў сядомасці народа мы і пагутарылі з членам-карэспандэнтам Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктарам філалагічных навук, вучоным, дзякуючы шматгадовым памкненням якога вернуты да жыцця многія старонкі жыцця і творчасці пачынальнікаў сучаснай беларускай літаратуры, — Міхасём Іосіфавічам МУШЫНСКІМ.

— 120-гадовы юбілей Максіма Гарэцкага — нагода ўспомніць яшчэ пра аднаго класіка Беларускай літаратуры пачатку XX стагоддзя ці нешта большае? У чым актуальнасць творчасці Гарэцкага сёння?

— Усё ж гэта нешта большае. Спраба ці магчымасць тое багацце, якое мае класічная літаратура, выкарыстаць дзеля дзяржаўна-культурнага будаўніцтва. Класіка — гэта абярэг народа і нацыі... Творы класічнай літаратуры маюць падтэкставыя глыбіні, маюць планы, якія наступнымі пакаленнямі павінны расчытвацца. Ім павінна быць нададзена сучаснае гучанне. У чым прычына неумірчучасці класікі? Чаму абярэг? У чым каштоўнасць класічных твораў для наступнай эпохі? Як правіла, пісьменнік, які звязваў сваё жыццё з жыццём сваёй нацыі, свайго народа, глядзіць далёка наперад. Прырода адравае такіх людзей здольнасцю бацьчы кірунак развіцця гісторыі, уяўляць, якім будзе жыццё ў далейшым. Восць якраз да такіх пісьменнікаў адносіцца Максім Гарэцкі, які багата зрабіў і для літаратуры свайго часу, і для будучыні.

Гістарычны падыход і разуменне, што літаратура — спецыфічная форма адлюстравання жыцця, і зрабілі Гарэцкага выдатным пісьменнікам.

У прадмове да 20-томнага Збору твораў Коласа, выданне якога толькі што завершана «Беларускай навукай», я гэтак пераканана пра празорлівасць класіка дастасоўваю і да Якуба Коласа. Робячы нешта важнае для свайго часу, пісьменнік глядзіць далей і іша тое, што цікава нават не толькі свайму, але і іншым народам, іншым нацыям. У гэтым — прычына эстэтычнай дагэвалнасці іх, Гарэцкага і Коласа, творчасці. Перагарніце старонкі «Новай зямлі» Коласа ці «Камароўскай хронікі» Гарэцкага — і вы будзеце ўспрымаць напісанае як фактар сучаснага інтэлектуальнага, грамадскага жыцця.

— Міхась Іосіфавіч, і ўсё ж, што зрабіў Гарэцкі для чытача свайго часу?

— Расунуў ідэйна-тэматычны межы сучаснай прозы. Увёў новага героя — сваявага інтэлігента, які ўжо спазапа прызвучоў ў горадзе прычыны селянскай бядоты, нацыянальнай прыгнечанасці народа, але які не ведае, як выйсці з гэтай сітуацыі. Першы перыяд творчасці Гарэцкага прайшоў пад сцягам асветніцкага рэалізму. Пісьменнік

лічыў: асвета пакажа селяніну шлях, выйсце да лепшага жыцця. Прайшло небагата часу, у 1914 годзе пачалася імперыялістычная вайна, і Гарэцкі ўбачыў, што асветай, кнігай, газетай, прапагандай агранамічных ведаў справу не вырашыш. Ёсць жа і іншыя фактары, якія могуць прывесці да карэзных змен

Фота Ірыны БЕГУНЮКІ.

у становішчы народа. Вайна пераканала ў гэтым Гарэцкага. І пісьменнік павярнуўся творам да палітыкі. І ў 1917 годзе паверыў, што патрэбна такая сіла, якая ўзначаліць гэты рух. Адсюль і лозунг Гарэцкага: «Няхай жыве камуністычная Беларусь!»

— Але пісьменнік працягваў развівацца звалючына... Гарэцкі ў хуткім часе ўбачыў, што рэвалюцыя нясе з сабою не толькі сцвярджанне ідэалаў новага жыцця, але і вялікія рэзурэнні і ахвяры. Гэтае разуменне адбілася ў аповеці «Дзве душы»... Новым для літаратуры пачатку дваццатага стагоддзя з'яўляецца і тое, што Гарэцкі ўвёў жанр гістарычнага апавядання. На той час гэта было доволі істотным момантам ва ўзагаднічым беларускай літаратуры. Без вывучэння вытокаў праблемы сучаснай вёскі не вырашыць, разумей Гарэцкі. Ён пераканаўся і перакановаў сваім прыкладам іншых: трэба даследаваць прычыны аб'явак селяніна. У Беларусь надоўга і трывала захалялася псіхалогія прыгоннага... Але ж і шэраговы, вясковы беларус здольны быць бачыць, адчуваць месца і ролю інтэлектуальнай, асветніцкай дзейнасці як вызнага сродку асветы.

Гістарычны падыход і разуменне, што літаратура — спецыфічная форма адлюстравання жыцця, і зрабілі Гарэцкага выдатным пісьменнікам. Маю на ўвазе яго аповесці «У чым яго крыўда», «Меланхолія», «Ціхая плынь», кнігу «На імперыялістычнай вайне», раман «Віленскія камунары», манументальную эпопею «Камароўская хроніка».

— У «Гісторыі беларускай літаратуры» М. Гарэцкага, якую ў перавыданні 1992 года якраз вы і рэдагаваці, ёсць у «Назаслоўі» наступнае значэнне слова «Хроніка»: «... — 1. Кроніка, летапіс. 2. Раздзел у газеце

або ў журнале, што ў ім адзначаюцца бягучыя падзеі часу», «Камароўская хроніка» Максіма Гарэцкага — гэта што: раман ці публіцыстычны зрэз жыцця, адкрытага менавіта Гарэцкім?

— «Камароўская хроніка» — гэта га-лоўная кніга Гарэцкага. Калі ён быў са-сланы ў Вятку, напісаў у лісце да жонкі: «Можа быць, гэта кніга, якая застанецца ў гісторыі як мастацкі твор». Словам, высокая цаніў сваю працу...

Перакананы, што «Камароўская хроніка» недаацэнена. Здаецца: у хронікальным плане — гэта толькі хроніка сям'і!... А калі ўважліва пачынаеш чытаць, то раскрываеш глыбіні нацыянальнага характара, нацыянальнага ўкладу жыцця. Возьмем адзін прыклад. Пра тое, як блізкі ўспрымаюць адыход бацькоў, дзядоў... Чалавек пражыў жыццё. Адчувае, што прыйшоў яго час развітацца... Апрача чысту бязлізну. Той, хто пражыў жыццё годна, дае наказ блізім, стараецца паспець выклаці свае парадкі, свой тастамент давесці. Наказвае самаму роднаму чалавеку: беражы блізіх, беражы сына, дачушку, маці...

Трагічным эпізодам у «Камароўскай хроніцы» з'яўляецца смерць сястры самога аўтара. Бацька не хацеў адпусціць у горад дачку, якая праз некаторы час патрапіла пад трамвай і памерла ад страшных пакут у балючых. Дачка сяброўцы расказала сон, які прыйшоў да яе перад трагедыяй. Заходзіць яна, маюляў, у пакой, дзе стаяць тры дамавіны. Адна з іх пустая... Брат ёй раіць лечыць у адну. Тая: сам кладаецца, калі хочаш, а я не збіраюся паіраць. Прачунлася дзятчына, запаліла святло. Ізноў прыснула. Ізноў — той самы сон...

— У чым жа працтва?

— Дамавіна — гэта не труна, гэта — дом родны. Так тлумачыць фальклор. А сястра была бліжэй да гарадскога мыслення, начытана, раманы дамскія любіла. А калі б узгадала бацькоўскі фальклор, то высноў іншую зрабіла і паслухалася бацьку: трэба заставацца дома!... Такім сэнсам, які ідуць ад ведання, спасціжэння народнай сутнасці, народнай міфалогіі, і напоўнена «Камароўская хроніка»... Таму і ўзяў Гарэцкі такую форму апавядання, што распавёды пра асобныя семі — гэта распавёды пра непаўторнасць, асобнасць. Кожны чалавек — індывідуальнасць. Фактычна пра кожнага аднавякоўца пісьменнік гатовы быў пісаць хроніку. Жыццё ў розных правях і асэнсаваных бачылася бясконцай дарогай. І хіба ж яно не так?

— Асобна ў творчасці Максіма Гарэцкага вылучаецца кніга записак салдата 2-га батэрэ Н-скай артылерыйскай брыгады Львана Задумы «На імперыялістычнай вайне»...

— Своеасаблівы фантвасты дзённік класіка беларускай літаратуры паказвае вайну ва ўсёй яе трагічнай сутнасці, якой яна была ў сапраўднасці, без ідэалізацыі, без прыхарошвання. Высока цаніў гэтую мастацка-дакументальную кнігу Янка Брыль, быў проста ў захваленні ад яе. «На імперыялістычнай вайне» перакладзена, дарчы, і на нямецкую мову.

...Хацеў бы нагадаць, што Гарэцкі не толькі мастак слова, не толькі празаік і драматург, але і крытык, тэарэтык-літа-

ратуразнаўца, гісторык літаратуры... «Гісторыю беларускай літаратуры», напісаную ім, лічы, амаль сто гадоў таму, можна чытаць і зараз як падручнік для ўніверсітэта ці школы...

Але перад напісаннем такой фундаментальнай работы як «Гісторыя...» Гарэцкі распрацоўваў пытанне нацыянальнай ідэнтычнасці — у артыкулах «Наш тэатр» і «Развагі і думкі»...

— Алеся Адамовіч некалі напісаў: «Творчасць Максіма Гарэцкага, прысутнасць яе «гравітацыйна» ўплывае на ўсю глыбіню беларускай літаратуры 20 стагоддзя. Не ўкладпаднішы месца М. Гарэцкага ў агульным працэсе развіцця беларускай і беларускай савецкай літаратуры, немагчыма правільна ўбачыць і ацаніць сам гэты працэс...» Што б вы дадалі да гэтых слоў сёння?

Перакананы, што «Камароўская хроніка» недаацэнена. Здаецца: у хронікальным плане — гэта толькі хроніка сям'і!... А калі ўважліва пачынаеш чытаць, то раскрываеш глыбіні нацыянальнага характара, нацыянальнага ўкладу жыцця.

— Відаць, варта сказаць пра ўменне пісьменніка паглядзець на канкрэтную асобу ў звязцы з гістарычнымі падзеямі. Другое — у творчасці Гарэцкага прасочваецца жаданне выяўляць тую нацыянальную непаўторнасць, якая ўласціва кожнай нацыі... Нешта ёсць такое, што цікава і іншым народам. Асабліваец мыслення, напрыклад. Наш фальклор. Псіхалогія нашага чалавека. Філасафічнасць, памірароўнасць. Жаданне жыць у суладнасці з Боаскім законам. Кажуць па-руску, надзвычайна «совестливость».

— Але ж ці ведаюць Гарэцкага ў свеце?

— Пераклады ёсць. І на рускую мову — таксама. І на нямецкую... Але прывяду такі прыклад. Мяне запрасілі да ўдзелу ў міжнароднай канферэнцыі ў Альдэнбургу. Прапанаваў даклад па творчасці Максіма Гарэцкага. Пераслаў тэкст. У адказ — ліст, дзе выклалі 49 пытанняў. Разгубіўся: няўжо ўсё так дрэнна? Пасля высветлілася, што арганізатары турбуюцца, што менавіта нямецкаму чытачу далёка не ўсё зразумела. І з пункту гледжання асэнсавання нашай рэчаіснасці па пэўным гістарычным адрэзку, і з пункту гледжання нашай літаратуры, самой прозы...

Вос і ў той жа кнізе «На імперыялістычнай вайне», акрамя іншага, і размова — пра ўпарадкаванасць, уладкаванасць нямецкага жыцця, парадка... Але ж — і з ясным асэнсаваннем, што ў нас, на славянскай прасторы, і дыхаецца лягчэй. Унарманнасць, педантычнасць пярэчыць славянскай душы. І хіба ёсць у гэтым нешта дрэннае? Так што выйсці ў пашыранні нашай класікі ў свеце — у адным: трэба больш перакладаць на іншыя мовы самі мастацкія творы, а не толькі расказваць пра тое, якія яны, якія ў нас пісьменнікі былі ці ёсць.

Гутарыў Максім РАЎНАПОЛЬСкі.

Гістарычны радавод

Радавы герб «Трубны»

Днямі жыхароў Гродзеншчыны ўсхвалявала навіна: магчыма, у Шчучыне жывуць продкі Леанарда да Вінчы. Быў гэта перш-ход мясцовых СМІ ці журналісці вымысел узвух верх над фактамі — невядома. А можа, сапраўды, генеалагічнае дрэва творцы пусціла карані і ў Беларусі?

Толькі тое, што ў раённым цэнтры жыве сям'я, радаслоўная якой бярэ пачатак у Фларэнцыі XVI стагоддзя, дзе ў другой палове XV — першай палове XVI стагоддзя жыў і тварыў геній Высокага Адраджэння, — дакладная інфармацыя. Ці не на гэтай падставе гродзенскія журналісты «прыпісалі» сям'і Вінчо сваяцтва з вучоным і мастаком? Тым больш, што і ў прозвішчах — відэачонае падабенства...

Каб высветліць прыналежнасць шчучынскай сям'і да знакамітага італьянскага дзеяча, давлялося сустрэцца з найбольш зацікаўленай у гісторыі свайго радаслоўнай прадстаўніцай роду Вінчо.

Падходжаннем свайго прозвішча Анастасія зацікавілася яшчэ падчас навучання ў школе. Успаміны бацькоў, апаведы бабুলы і дзядуляў, цікавыя фотаздымкі — гістарычныя лапцужок усё бліжэй віўся ў бок мінулага. Больш сур'ёзна свайго радаслоўнай дзятчына пачала займацца, калі стала студэнткай БДУ. Яна, будучая журналістка, вырашыла, як кажуць, дакапацца да ісціны. Некаторую інфармацыю давлялося знайсці ў інтэрнеце. Разам з бацькам і стрыччэйнаю бабুলай Аляксандрай пачалі пісаць заплыты ў шматлікія архівы.

Аляксандра Вінчо, былы гісторык, некалі таксама, як і ўнучка, займалася даследаваннем свайго радаслоўнай. Перагледзеўшы

ШЧУЧЫНСКІЯ НАШЧАДКІ ЛЕАНАРДА ДА ВІНЧЫ

вялікую колькасць літаратуры, яна знайшла герб рода Вінчо, які называецца «Трубны». Дарчы, Аляксандра Янаўна зрабіла яго падрабязнае апісанне.

— Мне пашанцавала прасачыць генеалагічнае дрэва свайго роду, пачынаючы з XVI стагоддзя, — расказвае Насця ВІНЧО. — Самым нечаканым адкрыццём было тое, што з кожным крокам мы знаходзілі доказы прыналежнасці нашай сям'і да дваранства. Высветлілася, што род Вінчо вядзе пачатак з часоў Боны Сфорцы, якая ў 1518 годзе стала жонкай польскага караля Жыгімонта I і адначасова каралевай Вялікага Княства Літоўскага. Ёсць звесткі, што на тэрыторыю тагачаснай Польшчы дачка міланскага герцага прыехала не адна: яе суправаджалі выхадцы з італьянскага мястэчка Вінчы, што каля Фларэнцыі, адкуль родам Леанарда да Вінчы. Не выключана, што сярод іх былі і сваякі вядомага ва ўсім свеце вучонага і мастака.

Так і атрымалася, што ў пачатку XVI стагоддзя род Вінчы апынуўся на славянскіх землях. Тут абзаваліся жыллём, пачалі працаваць, нараджаць дзятэй... Хутка род быў залічаны ў дваранскае саслоўе. Сям'я атрымала радавы герб.

Паступова прадстаўнікі роду Вінчы пачалі засяляць суседнія землі. Так гэтае прозвішча стала сустракацца на тэрыторыі цяперашняй Гродзеншчыны. Натуральна, што сёння пацукі прозвішча Вінчы ці Вінчо можна не толькі ў Беларусі. Прыгадаць толькі стрыччэйнага дзядулю Насця Мар'яна, які пасля заканчэння Вялікай Айчыннай вайны імгравіраваў у ЗША. А ў 30-я гады мінулага стагоддзя Баляслаў Вінча з Галасавічаў, што на Гродзеншчыне, быў пасланы ў Казахстан, дзе заснаваўся і яшчэ адна галіна роду.

Дзякуючы архіўным дакументам давлялося знайсці звесткі аб некалькіх прадстаўніках роду Вінчо, якія жылі ў XIX і XX стагоддзях. Восць некаторыя з іх.

Некалькі пакаленняў Вінчо пражывала ў маёнтку, размешчаным у вёсцы Верхлябёдка (цяпер вёска Галасавічы), што на Шчучыншчыне. Якраз у той вёсцы быў землеўладальнікам Людвіг Вінчо (1828—1898 гг.). Ён быў жанаты, меў шасцёрных дзятэй — 4-х дачок і 2-х сыноў. Як успамінаюць мясцовыя жыхары, Людвіг вельмі добра ставіўся да сялян. Яго бадзёрска, вясёласці і аптымізму зайдзросцілі ўсе аднавякоўцы.

— Асабліва даспадоба прапрадзеду былі ўсялякія забавы, — узгадвае апаведы бабুলы і дзядуля Насця. — Аднойчы пад Каляды Людвіг паабяцаў падараваць пэўную частку зямлі таму, хто правязе яго ў сянях па ўсёй вёсцы. Было, відаць, вельмі цікава назіраць,

З мамай Аленай, татам Паўлам і малодшым братам Аляксеем.

як некалькі дзяткаў чалавек цягнуць на сваіх плячах саны, на якіх сядзеў мой сваяк. Самае цікавае, што Людвіг стрымаў сваё слова: за гэтую недарочную працу ён узнагародзіў мужчын зямлёй.

А Баляслаў (1858—1934 гг.), сын Людвіга, праславіўся як добры садоўнік і пчалар. Яго дагледжаны сад штогод радаваў добрым ураджам. А мёду было столькі, што збіралі нават на продаж. Працаваў Баляслаў павышым засядацелем у мясцовым судзе. Большасць судовых спраў ён вырашаў на карысць сялян, за што яго ў вёсцы і паважалі.

— Ёсць вельмі цікавы выпадак, які адбыўся з Баляславам, — расказвае Анастасія Вінчо. — У часы савецкай улады былі мод-

на класці золата ў банк пад працэнты. Мой продкак так і зрабіў: ён паклаў 16 кілаграмаў золата ў савецкі банк. Ажаніўся Баляслаў з Антаніяй Куеша, і ў іх было чацвёрта дзятэй: дзве дачкі — Зофія і Марыя, і два сыны — Ян і Баляслаў. Калі Марыя падрасла, яе трэба было аддаваць замуж. Баляслаў захацеў даць ёй пасаж золатам. Ён пайшоў у банк, але, на жаль, нічога не атрымаў, акрамя паперкі, якая азначала, што ў яго ёсць золата. Але неўзабаве грошы абсяцініліся, і Баляслаў застаўся ні з чым.

Яго старэйшага сына, якога звалі таксама Баляслаў, савецкая ўлада выслала з роднай вёскі. Хата ў Воранаўскім раёне, дзе ён жыў, мясцовае ўладу забрала пад бальшукі. Канфіскавалі 150 гектараў зямлі і 20 гектараў лесу.

Не лепшы лёс напаткаў і другога сына Баляслаў, Яна. У 1939—1940 гадах праезд Анастасіі перажыў цяжкі перыяд раскулачвання. У яго адабралі 40 дзесяцін зямлі, 7 кароў, 6 коней. Больш за тое, сям'я Яна павінна была плаціць яшчэ і вялікія падаткі. На шчасце ці на жаль, не паспела: пачалася Вялікая Айчынная вайна. А ў 1953 годзе паважанага ў вёсцы Яна абралі першым старшынёй калгаса. Прабываў ён на гэтай пасадзе ўсяго толькі год і застаўся звычайным калгаснікам. Цяжкавата было, аднак змог пракарміць сям'ю: з жонкаю Аляксандрай у іх было 11 дзятэй! Аляксандра Скавінская мела шмат узагарод і медалёў за званне маці-гераніні. На жаль, яна загінула ў аварыі.

Адзін са шматлікіх сыноў Яна Вінчо — Зіновій — Насцін дзядуля. Ён усё жыццё працаваў у Шчучыне. Там жа жывуць і працуюць і бацькі дзятчыны.

Усе члены сям'і Вінчо неабякава да гісторыі свайго роду. Яны працягваюць шукаць звесткі аб сваім прозвішчы, аб вера

ОАО «Стройдетали»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 14 марта 2013 года ОЧЕРЕДНОГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА по адресу: г. Вилейка, ул. Стахановская, 134, помещение столовой.

Повестка дня:

- Итоги финансово-хозяйственной деятельности общества за 2012 год и основные направления развития в 2013 году.
- Утверждение годового отчета, бухгалтерской отчетности и направлений использования чистой прибыли за 2012 год.
- Утверждение акта ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности общества.
- Утверждение размера дивидендов за 2012 год и сроков выплаты дивидендов.
- Увеличение уставного фонда общества.
- Внесение изменений и дополнений в устав общества.
- Избрание членом наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
- Утверждение размера вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

Списки акционеров на участие в собрании — по состоянию реестра на 12 марта 2013 года.

Начало собрания в 16.00.
Время регистрации 15.00—15.50.
Для регистрации акционерам иметь при себе паспорта, предствителам акционеров — паспорта и доверенности.

Справки по тел. (8 01771) 3 25 48.

УНП 600246748

12 февраля 2013 г. в 12.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Полесьежилстрой».

Повестка дня:

- О приобретении акций ОАО «Полесьежилстрой» на баланс общества.
- О совершении сделок общества.

Местонахождение ОАО «Полесьежилстрой»: г. Брест, ул. Кижеватова, 60. Место проведения собрания: г. Брест, ул. Кижеватова, 60. Время регистрации в день проведения собрания с 11.30 до 12.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителей акционера — доверенность). С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 04.02.2013 г. (с 10.00 до 16.00) по месту нахождения общества. Совет директоров. УНП 200050191

КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью»

ИНФОРМИРУЕТ, что на 6 марта 2013 года НАЗНАЧЕНЫ АУКЦИОННЫЕ ТОРГИ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА, ОБРАЩЕННОГО В ДОХОД ГОСУДАРСТВА:

Капитальное строение (кирпичный садовый (дачный) домик, фундамент бетонный, перегородки кирпичные, кровля шиферная, мансарда, сарай, уборная) с инвентарным номером 100С-417 площадью 39,5 кв.м на земельном участке с кадастровым номером 121284600002000003 площадью 0,0521 га, расположенное по адресу Брестский р-н, Чернавчицкий с/с, садоводческое товарищество «Машиностроитель», участок № 131.

Начальная цена продажи 80 964 000 руб.

Полная информация об аукционных торгах по тел.: (0162) 23-81-92, (0162) 23-43-48. Сайт: bgcn.by, city.brest.by

ТЕХНОБАНК

Открытое акционерное общество
220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44

Уважаемые акционеры ОАО «Технобанк»!
Настоящим извещаем о проведении внеочередного Общего Собрания акционеров ОАО «Технобанк» в очной форме

по решению Наблюдательного Совета ОАО «Технобанк» от 28.01.2013 (протокол №4) на основании собственной инициативы Наблюдательного Совета ОАО «Технобанк».

Дата проведения: 06 февраля 2013 года.
Место проведения (адрес): г. Минск, ул. Кропоткина, 44, ОАО «Технобанк», 2-й этаж.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в общем собрании: с 11.30 до 12.00 по месту проведения собрания при предъявлении документов, подтверждающих их личность (паспорт) и полномочия представителей акционеров (документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица; доверенность).

Время проведения заседания: с 12.00 до 14.00.

Повестка дня Общего Собрания акционеров:

- Об увеличении уставного фонда ОАО «Технобанк» путем выпуска дополнительных простых (обыкновенных) акций, размещаемых путем проведения открытой подписки, и утверждения проспекта эмиссии акций.

Предоставление для ознакомления информации (документов), подлежащей предоставлению при подготовке к проведению собрания, осуществляется в ОАО «Технобанк» по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, 44, на основании письменного запроса на имя Председателя Правления ОАО «Технобанк» лиц, имеющих право на участие в Общем Собрании акционеров (или) их уполномоченных представителей.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 11 от 31.05.2010, УНП 100706562

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ООО «Скульптор» (продавец)

извещает о проведении 06 марта 2013 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-16

№ лота	Наименование, адрес объектов	Адрес объектов	Начальная цена продажи лота, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
1	Капитальное строение (двухэтажное кирпичное здание гостиницы) площадью 397,0 кв.м, инв. № 321С-10276 (обременено арендой); арендатор ООО «Летучая рыба», договор аренды № 16 от 03.10.2012 г. сроком на 5 лет — площадь 397,0 кв.м.)	Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Ленина, 11	395 454 545	19 000 000
2	Изолированное помещение (торговое помещение) площадью 184,4 кв.м инв. № 350Д-168416	Гомельская область, г. Гомель, ул. Крестьянская, 43	1 823 045 454	21 000 000

Продавец: Общество с ограниченной ответственностью «Скульптор», 246018, г. Гомель, ул. Интендантская, 1а, к. 1-2/1. Тел.: (8(029) 656 00 10, 8(0232) 63 30 01, 8(033) 656 00 10, 8(025) 656 00 10, arendavrb.com

Шаг аукциона — 5% от начальной цены лота.

Для участия в аукционе необходимо:

- Оплатить задаток на расчетный счет Продавца (Общество с ограниченной ответственностью «Скульптор») р/с 3012615420018 в ОАО «Технобанк», г. Минск, БИК 153001182, УНП 491052613 по 04 марта 2013 года в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.
- Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, каб. 2-16, г. Гомель по 04 марта 2013 года в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 до даты опубликования настоящего извещения.

Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются и по почте не принимаются.

К заявлению прилагаются следующие документы:

- заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении (информационном сообщении);
- индивидуальный предприниматель — копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации; юридическим лицом — доверенность, выданная представителем юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), а также копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации юридического лица; иностранным юридическим лицом, иностранной организацией, не являющейся юридическим лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранного государства, иностранным государством и их административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организацией — легализованная в установленном порядке копия учредительных документов, выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией; представителем иностранного инвестора — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности иностранного инвестора, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией; представителем иностранного инвестора — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности иностранного инвестора, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией; представитель иностранного инвестора — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности иностранного инвестора, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией.

При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, физические лица (граждане Республики Беларусь и лица без гражданства), постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, представители иностранных инвесторов предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%.

Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается продавцом в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в срок не позднее 20 календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в сроки, определенные в договоре купли-продажи, и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы по изготовлению и предоставлению участникам аукциона документации, необходимой для его проведения в течение 3 банковских дней с момента подписания протокола. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников до начала аукциона. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с действующим гражданским законодательством Республики Беларусь, в т.ч. Положением ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8 (0232) 74 59 73, 14 73 34 и на сайте gomelobreklama.by

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 14 марта 2013 года проводит 4-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Лот	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
72	АЦ- 5,5—4320М (автостернра) с/о 4960 на ш. УрАЛ-4320М ш. 083098 дв. 144073 1988 г. 4 кат. 32952 км 855 м/ч	н.п. Михановичи, в/ч 52188	60 000 000	6 000 000
73	АЦ- 5,5—4320М (автостернра) с/о 4906 на ш. УрАЛ-4320М ш. 084712Н дв. 151433 1988 г. 4 кат. 71574 км 811,5 м/ч	н.п. Михановичи, в/ч 52188	50 000 000	5 000 000
74	АЦ- 5,5—4320М (автостернра) с/о 1800 на ш. УрАЛ-4320М ш. 043638 дв. 789938 1985 г. 4 кат. 22958 км 1226 м/ч	н.п. Михановичи, в/ч 52188	60 000 000	6 000 000

Условия проведения аукциона изложены в газете «Звязда» № 18 от 30 января 2013 года.

Объявление о торгах

Лот № 1. Капитальное строение — одноэтажное панельное здание склада, инв. № 252/С-2625, общей площадью 170 кв.м, стоимостью 39 396 000 бел. рублей.

Лот № 2. Капитальное строение — одноэтажное панельное здание пилорамы, с инв. № 252/С-2624, общей площадью 235 кв.м, стоимостью 58 140 000 бел. рублей.

Лот № 3. Капитальное строение — одноэтажное кирпичное здание конторы СМУ, с инв. №252/С-2606, общей площадью 61 кв.м, стоимостью 21 732 000 бел. рублей.

Лот № 4. Капитальное строение — одноэтажное кирпичное здание конторы РБУ СМУ, с инв. № 252/С-2602, общей площадью 310 кв.м, стоимостью 93 122 000 бел. рублей.

Лот № 5. Капитальное строение — одноэтажное кирпичное здание склада, с инв. №252/С-2595, общей площадью 322 кв.м, стоимостью 69 569 000 бел. рублей.

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Капитальное строение — одноэтажное панельное здание склада, инв. № 252/С-2625, общей площадью 170 кв.м, стоимостью 39 396 000 бел. рублей.
Собственник (владелец) имущества	ООО ПКФ «Натэк» (УНП 390184654)
Наличие обременений	Залог ОАО «БПС-Сбербанк»
Местонахождение (адрес) имущества	г. Новополоцк, г.п. Боровуха, база ООО НКФ «Натэк»
Место (адрес), дата и время проведения торгов	19.02.2013 в 12.00 г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 320

Справочная информация об организаторе торгов

Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 32, каб. 320, <http://court.by/vitebsk/>
Судебный исполнитель Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс: (80212) 491349, (8029) 6635324, старший судебный исполнитель Зюев Михаил Евгеньевич, тел.: (80212)491340, (8044)7349300

Условия и порядок проведения торгов

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:

- Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
- Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Витебск, код 635, УНН 300007670, не позднее 11.30 19.02.2013 г. Минимальная величина первого шага — 5% от первоначальной стоимости лота.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Более подробную информацию можно получить на сайте ВХС <http://court.by/vitebsk/divestiture/>, <http://court.by/sales/>

Утеранные страховые свидетельства обязательного страхования гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь серии ВС № 8985887 и серии ВР № 0544525 СООО «Белкоопстра» считать недействительными. УНП 100706519

Наблюдательный совет ОАО «БЭМЗ»

извещает своих акционеров о проведении 11 февраля 2013 года в 14 часов в зале заседаний завода по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202 **ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ.**

Повестка дня:

- Об увеличении уставного фонда ОАО «БЭМЗ» и дополнительном выпуске акций.
- Об утверждении уставного фонда общества.
- Об утверждении решения о дополнительном выпуске акций.
- О внесении изменения в устав общества.

Регистрация участников собрания с 13 часов. Акционерам иметь при себе удостоверение личности, представителю — доверенность. Список лиц, имеющих право на участие в собрании, будет составлен по состоянию реестра акционеров на 01 февраля 2013 года.

Ознакомление акционеров с материалами по вопросам повестки дня собрания: в рабочие дни (понедельник — пятница) начиная с 04 февраля 2013 в отделе кадров ОАО «БЭМЗ», 11 февраля — по месту проведения собрания.

Справки по телефону: (0162) 42-16-83.

УНП 200032892 Наблюдательный совет ОАО «БЭМЗ»

Объявление о торгах

Лот № 1. Автопогрузчик (Львов, Украина), г/п 5 тонн, высота подъема 3 м, стоимостью 11 743 000 белорусских рублей.

Лот № 2. Ленточная пилорама MG 6200M/ для распиловки леса, Д=650 мм, ленточная пила 35 мм, L=4250 мм, стоимостью 32 104 000 белорусских рублей.

Лот № 3. Ленточная пилорама MG 6200M/ для распиловки леса, Д=650 мм, ленточная пила 35 мм, L=4250 мм, стоимостью 32 104 000 белорусских рублей.

Лот № 4. Станок торцовочный/для продольной и поперечной распиловки пиломатериалов, обрезки, торцовки и раскроя ДСП, тол распила 160 мм, ширина 500 мм, Дпил=500 мм, стоимостью 2 082 000 белорусских рублей.

Лот № 5. Циркулярная пила/ для продольной, поперечной и под углом распиловки пиломатериалов, Д=400 мм, ширина пропила 600 мм, толщина 120 мм, стоимостью 5 400 000 белорусских рублей.

Лот № 6. Станок строгальный/ для одностороннего плоского строгания древесины. Модель не установлена, стоимостью 2 901 000 белорусских рублей.

Лот № 7. Станок двупильный/для продольного раскроа необрезных досок. Модель не установлена, стоимостью 5 740 000 белорусских рублей.

Лот № 7. Станок многопильный/для распиловки леса. Модель не установлена, стоимостью 6 515 000 белорусских рублей.

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Автопогрузчик (Львов, Украина), г/п 5 тонн, высота подъема 3 м, стоимостью 11 743 000 белорусских рублей.
Собственник (владелец) имущества	ЧПУП «Еременко», УНП 390389777
Наличие обременений	Обременений нет.
Местонахождение (адрес) имущества	Полоцкий р-н, д. Полота, пер. Первомайский, 1а
Место (адрес), дата и время проведения торгов	21.02.2013 в 12.00 г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 320

Справочная информация об организаторе торгов

Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 32, каб. 320, <http://court.by/vitebsk/>
Судебный исполнитель Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс: (80212) 491349, (8029) 6635324, старший судебный исполнитель Зюев Михаил Евгеньевич, тел.: (80212)491340, (8044)7349300

Условия и порядок проведения торгов

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:

- Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
- Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Витебск, код 635, УНН 300007670, не позднее 11.30 21.02.2013 г. Минимальная величина первого шага — 5% от первоначальной стоимости лота.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Более подробную информацию можно получить на сайте ВХС <http://court.by/vitebsk/divestiture/>, <http://court.by/sales/>

Объявление о торгах

Лот № 1. Капитальное строение (Сушилка), инв. № 200/С-56968, стоимостью 12 489 000 белорусских рублей.

Лот № 2. Капитальное строение (Бытовое помещение), инв. № 200/С-56971, стоимостью 14 565 000 белорусских рублей.

Лот № 3. Капитальное строение (Здание склада), инв. № 200/С-56967, стоимостью 18 846 000 белорусских рублей.

Лот № 4. Капитальное строение (Здание проходной), инв. № 200/С-56970, стоимостью 3 867 000 белорусских рублей.

Лот № 5. Капитальное строение (Сооружение специализированное энергетикой — кабельная линия), инв. № 200/С-58106, стоимостью 19 634 000 белорусских рублей.

Лот № 6. Капитальное строение (Ангар), инв. № 200/С-56969. (Составные части и принадлежности: Подкрановый путь; Эстакада (Литер А); Эстакада (Литер Б); Проезжая часть (участок 1, 2, 3); Забор железобетонный; Забор металлический; Забор деревянный; Ворота (Литер И), Ворота (Литер К); Туалет), стоимостью 410 311 000 белорусских рублей.

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Капитальное строение (Сушилка), инв. № 200/С-56968, стоимостью 12 489 000 белорусских рублей.
Собственник (владелец) имущества	СРП «Витебский ДСК» (УНП 300082594)
Наличие обременений	Обременений нет
Местонахождение (адрес) имущества	Витебский р-н, Бабиничский с/с, пос. Витьба, ул. Центральная, и ул. Пригородная, 1
Место (адрес), дата и время проведения торгов	20.02.2013 в 12.00 г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 320

Справочная информация об организаторе торгов

Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 320, <http://court.by/vitebsk/>
Судебный исполнитель Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс: (80212) 491349, (8029) 6635324, старший судебный исполнитель Зюев Михаил Евгеньевич, тел.: (80212)491340, (8044)7349300

Условия и порядок проведения торгов

Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:

- Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
- Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903002094 в 200 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Витебск, код 635, УНН 300007670, не позднее 11.30 20.02.2013 г. Минимальная величина первого шага — 5% от первоначальной стоимости лота.

В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Более подробную информацию можно получить на сайте ВХС <http://court.by/vitebsk/divestiture/>, <http://court.by/sales/>

Инфарм-укол

МЕНШ ЦУКРУ, БОЛЬШ... ГИГЕНЫ

Карьес — самое распространенное заболевание зубов, добра знімае насельніцтву Беларусі. Падчас ужывання ежы, якая змяшчае цукар або крухмал, бактэрыі зубнога налёту пачынаюць выдзяляць кіслату, і таа, у сваю чаргу, пашкоджае зубы. Рэшткі ежы і мікраарганізмы на зубах, дрэнная гігіена ротавай поласці спрыяюць развіццю карьеса.

Зубны налёт з цягам часу пачынае раздражаць дзясны, ад чаго яны прыпухаюць і крывацяцца. Захворванні дзяснаў, калі іх не лячыць, прыводзяць да страты зубоў і становяцца прычынай іншых сур'ёзных захворванняў, тлумачыць загадчыца аддзялення стоматалогіі 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Ірына ГРЫБОВСКАЯ.

Самым жа простым і даступным метадам выдалена зубнога налёту і абароны ад карьеса з'яўляецца догляд ротавай поласці, свечасоная і правільная чыстка зубоў.

Зубы трэба чысціць 2-3 хвіліны двойчы ў дзень пасля сьняданку і вячэры. Рэкамендуецца выкарыстоўваць зубную шотку сярэдняй жорсткасці і зубную пасту з фторам. Колькасць апашняй на адну чыстку не павінна перавышаць гарошыну. Зубной шоткай чысцяць не толькі зубы, але і язык, пасля чаго яна дасканала прамываецца і захоўваецца ў адкрытай шклянцы шчацінаем уверх. **Недаступныя для шоткі участкі паміж зубамі ачышчаюцца зубнымі ніцямі (флосамі) пад кантролем бацькоў.**

Дзяцей трэба прывучаць:

- менш і радзей ужываць прадукты з цукрам;
- разнастайна харчавацца (каб у расцвёне абавязкова былі фрукты, гародніна, малочныя прадукты і іншыя, у тым ліку фтарыраваная соль);
- штодня дасканала чысціць зубы пастай, пасля кожнага прыёму ежы паласкаць рот вадою;
- не захоплываць жавальнай гумкай (максімум — 10 хвілін і толькі адразу пасля ежы);
- не радзей за два разы на год наведваць урача-стоматолога для прафпагляду.

Святлана БАРЫСЕНКА

Будзь у курсе!

НЕБЯСПЕЧНЫЯ МЯСНЫЯ «ДАЛІКАТЭСЫ»

Па звестках Дэпартамента ветэрынарнага і харчовага нагляду Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, летас выпадкі трыхінелёзу выяўляліся ў Беларусі на тэрыторыі 49 раёнаў: у прыватнасці, былі устаноўлены 94 выпадкі інфіцыравання трыхінелёзам дзікоў і 57 — свойскіх парсюкоў. Для параўнання: у 2011 годзе ў «геаграфію» распаўсюджвання трыхінелёзу трапілі 40 раёнаў; сярэд дзікоў былі выяўлены 72 выпадкі трыхінелёзу, а сярэд свойскіх парсюкоў — толькі 7.

У сувязі з пагаршэннем у нашай краіне эпізэацыйнай абстаноўкі па трыхінелёзе сярэд прамысловых і сельскагаспадарчых жывёлін рэспубліканская санэпілслужба заклікае насельніцтва захоўваць асноўныя правілы прафілактыкі заражэння трыхінелёзам людзей. У абавязковым парадку трэба праводзіць паслязубоўнае ветэрынарнае экспертызу туш як дзікоў, так і парсюкоў з прыватнага вятра. Не спажываць у ежу і не распаўсюджаць сярэд сваёй ачкі і знаёмых мяса і мясапрадукты да атрымання вынікаў трыхінелёза пасля даследавання. Не набыцтва мясапрадукты ў невядомых асоб па-за устаноўленымі месцамі гандлю. Дарчы, працягваюць у дыягнастычных ветэрынарных лабараторыях дакументы аб правах уласнасці на тушу ці паліўную ліцэнзію на адстрэл жывёлін не патрабуюцца.

Трыхінелёз — гэта паразітарная хвароба, якую выклікаюць трыхінелы — дробныя, нябачныя воку лічыкі круглага гельмінта. У цэле забойны жывёлы, якая перахварэла на трыхінелёз, лічыкі трыхінелы жывуць ад чатырох да дзесяці месяцаў. Інфіцыраванае мяса пры засолцы захоўвае небяспеку на працягу года. Трыхінелы вельмі жывучыя: яны не баяцца вэнджання, смажання, варкі, апрацоўкі ў мікрахвалевай печы, замарозкі. Працякае трыхінелёз цяжка і часта з сур'ёзнымі ускладненнямі. Інкубацыйны перыяд вагаецца ад 7 да 40 дзён. Затым у інфіцыраванага чалавека павышаецца тэмпература цела да 38-40 градусаў, з'яўляюцца слабасць, болі ў мышцах, пачырваненне вачэй, ацёкі на твары, галоўным чынам ацёкі павек. Чалавек пакутуе ад ванітаў і дыя

**«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».**
Якуб КОЛАС.

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ, тэл. 287 18 27.

№ 3 (461)

НАРОДНЫЯ ПРЫКМЕТЫ ЛЮТАГА

Пачатак лютага пагодлівы — чайкі вясну раннюю, ясную.
Халодны люты — да добрага лета.
Доўгія ледзяшы ў канцы лютага — да доўгай вясны.
Як у лютым гукнецца, так увосень адгукнецца.
Цёплы люты — зямліны: будзе халодная, з замаразкамі, вясна.

ХОЧАЦА ЗЯЛЁНЕНЬКАЙ ЦЫБУЛКІ

У хатніх умовах зялёную цыбулю можна вырошчваць з кастрычніка па май, высаджваючы з інтэрваламі 20-25 дзён у адну і тую ж тару. Найбольш інтэнсіўна ідзе рост і ўтварэнне лісця ў сярэдзіне і шматзачаткавых гатункаў. Лепш выбіраць цыбуліны з тонкай шыйкай, пакрытыя 2-3 пластамі сухіх лускавінак, сярэдняга памеру вагой 30—50 г. Нельга браць цыбуліны з пашкоджаным донцам.

Паскорыць з'яўленне лісця, узмацніць рост і праростанне цыбулін, якія знаходзяцца ў глыбокім спакоі, дапамагаюць розныя прыёмы перадпасадкавай падрыхтоўкі цыбулін. Напрыклад, цыбуліны замочваюць у цёплай вады (30...35 °С) на працягу сутак ці ў слабым раствору марганцавакіслага калію, ці ў раствору мачавіны (0,5 г на 1 л вады).

Перад замочваннем для паскарэння праростання лісця можна абрэзаць шыю цыбуліны па «плечу» — ці зрабіць крыжападобныя надрэзы на 1/3 вышыні. У буйных харчовых цыбулін абразаюць частку сакавітых бакавых лусак і высаджваюць толькі зародкі з донцам. Можна выкарыстоўваць для пасадкі толькі донцы з часткай зародкаў, а астатнюю частку выкарыстоўваць у ежу. Пасля замочвання цыбуліны можна адразу саджаць.

Цыбулю высаджваюць у тару, запоўненую грунтам на 6—12 см, але яе можна вырошчваць і без грунту на гідраіонаці. Высаджваюць маставым спосабам (цыбуліны ўшчыльную

адна да адной), а затым засыпаюць грунтам да «плечу» ці пакідаюць не засыпаючы, заглыбляючы толькі донцы.

Пасля гэтага цыбулю паліваюць цёплай вадою, ставяць у цёмнае месца. Першыя 10-12 дзён высаджаную цыбулю трымаюць пры паніжаных тэмпературах, каб узмацніць рост каранёў. Зручна размяшчаць тары ў 2-3 ярусах з пастаўкамі, этажэракамі і па меры адрастання лісця паступова паднімаць бліжэй да святла. Калі цыбулька добра зазеленее, тару ставяць у светлае месца, усходы абараняюць ад прамых сонечных прамянёў. Хуткасць адрастання лісця залежыць ад тэмпературы ў памяшканні. Пры 20-22 °С з большасці высаджаных цыбулін лісце можна атрымаць на 22-і дзень.

Цыбулю паліваюць цёплай вадою 25—30 °С, пасля адрастання каранёў і лісця да 3-5 см паліваюць сумяшчаючы з падкормам. Падкорм паўтараюць праз 7-10 дзён.

Збіраюць ураджай адначасова (выдзіраючы расліны цалкам) ці паступова па меры патрэбы, зразаючы асобнае лісце і захоўваючы цыбуліны для далейшага росту.

Для выганкі цыбулі можна карыстацца двухслойным метадам. Для гэтага ўжываецца так званы маставы спосаб пасадкі. У невялікую

ёмкасць на дно насыпаецца тонкі пласт глебы (не больш за 3 см). Затым, абразаўшы сухія шыйкі, ўшчыльную саджаюць цыбуліны, прысыпаюць трохі зямлёй, каб запоўніць пустэчы ў прамежках і на 2-3 мм прыкрыць пасаджаны слой. Над ім высаджваюць другі слой цыбулін, але яго зямлёй ужо не прысыпаюць. Неўзабаве пасадка ўтварыць шчыльную шточку лісця. У выніку зеляніны з той жа плошчы атрымаецца ў два разы больш, чым пры звычайнай выганцы.

Многія для вырошчвання расады выкарыстоўваюць агароднюю глебу. Для гэтага цалкам падыходзяць добра акультураныя лёгкія сугліны з высокім утрыманнем перагною. Аднак агародная глеба практычна заўсёды змяшчае розныя шкодныя глебавыя мікраарганізмы, у т. л. і надзвычай небяспечныя для агароднінных раслін. Пасянае ў такую глебу насенне, вядома, уздыдзе. Але сянцы, якія вырастуць з іх, могуць у любы момант захварэць і нават загінуць, заражаючы вакол сябе і здаровыя расліны. Што рабіць, каб пазбегнуць гэтага?

ШМАТАРОВАЕ ПРАМАРОЖАННЕ ГЛЕБЫ

Позняя восенню глебу збіраюць у мяшкі і да моцных маразоў (практычна да снежня) трымаюць на балконе ці на адкрытым паветры ў садзе. Затым яе на 8-10 дзён ставяць у цёплае месца, каб абудзіць да жыцця насенне пустазелля, якое зімуе ў глебе, шкоднікі і мікраарганізмы. Пры гэтым глебу пажадана злёгку паліць талай вадою. Потым грунт неабходна зноў выставіць на холад на 6-7 дзён, але падабраць для гэтага такі час, калі тэмпература паветра на вуліцы будзе ніжэй за -20 °С — «цвёрда» прамаразіць глебу. І гэты цыкл адтавання і наступнага глыбокага замарожвання глебы неабходна паўтараць 2-3 разы.

Такое прамарожванне глебы дазваляе значна яе аздаравіць. Пры гэтым гінуць шкоднікі, якія зімуюць у ёй, насенне пустазелля і практычна ўся мікрафлора. І калі на вашым участку няма кілы капусты і фітафоры памідораў і бульбы, то гэты метад практычна апраўдвае сябе.

Калі ж гародніна на вашым участку часта хварэе на кілу і фітафароз, то такое прамарожванне глебы не знішчае змешчаныя ў ёй споры гэтых захворванняў. Для іх

поўнага знішчэння патрэбна значна больш жорсткая цеплавая стэрэлізацыя глебы.

ТЭРМІЧНАЯ АПРАЦОўКА ГЛЕБЫ

Тэрмічную апрацоўку глебы ва ўмовах гарадской кватэры праводзяць звычайна двума спосабамі — прапарваючы глебу ці праграваючы яе ў духоўцы.

Прасцей за ўсё прапарыць глебу ў хатніх умовах можна наступным чынам. На дно бялізнавага бака кладуць на рабру 2 цэгля і наліваюць ваду так, каб цэгла выступала з вады на 3 см. На цэглу ставяць ядро такой вышыні, каб бак можна было шчыльна прыкрыць вешкам. У дне ядра закладзеныя некалькі буйных адтулін. Затым дно ядра засціпаюць мокрай тканай (марляй) і насыпаюць на яе не больш за 5-6 л грунту. Бак накрываюць вешкам і глебу стэрэлізуюць не менш чым 2-3 гадзіны з моманту закіпання вады, увесь час даліваючы ў бак кіпеня па меры выпарвання вады.

Пры праграванні глебы ў духоўцы яе насыпаюць на бляху пластом не больш за 1,5 см, ставяць яго ў нагрэтую духоўку і праграваюць на працягу 45 хвілін пры тэмпературы 120-125 °С.

Пры гэтым падвышаць тэмпературу ні ў якім разе нельга, паколькі пры тэмпературы звыш 130 °С арганічны рэчывы глебы пачынаюць хутка асмалявацца, утвараючы таксічныя для раслін злучэнні.

НЯЎМЕЛАЯ СТЭРЭЛІЗАЦЫЯ ГЛЕБЫ

Ні прапарванне глебы, ні яе тэрмаапрацоўка не даюць поўнай гарантыі таго, што гэты, толькі што апрацаваны з такімі высілкамі грунт да моманту пасеву насення не будзе змяшчаць шкодныя для вашых раслін мікраарганізмы. У чым жа справа? А справа ў тым, што прывезены з саду грунт увесь час засялены вельбарнай колькасцю мікраарганізмаў: і шкодных, і

карысных, якія з'яўляюцца ворагамі хваробатворных мікраарганізмаў. І ў глебе паміж імі увесь час падтрымліваецца вызначаная раўнавага.

Бясспрэчна, пры цеплавой стэрэлізацыі глебы ў ёй гінуць шкоднікі і пераважная большасць хваробатворных мікраарганізмаў. Але разам з імі гіне і ўся карысная мікрафлора, неабходная для жыццядзейнасці раслін. Таму пасля стэрэлізацыі глеба нядоўга будзе стэрэльнай, калі не прыняць для гэтага адпаведных мер. Справа ў тым, што ў хуткім часе глебу зноў засяляць мікраарганізмы, якія, не сустракаючы канкурэнцыі, хутка размнажацца. Добра, калі першымі ажацуюцца карысныя.

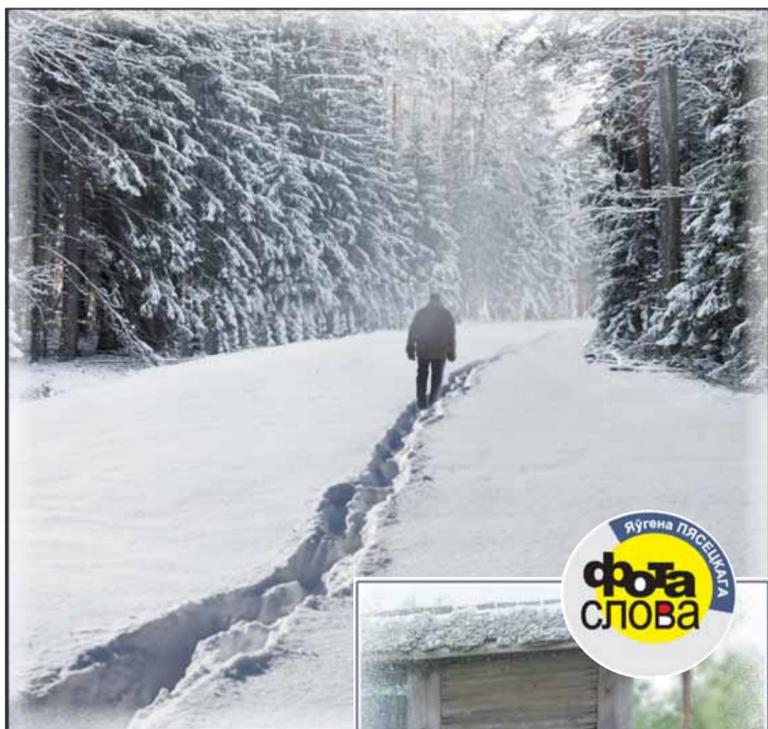
Выйсце з гэтага становішча ёсць. Адразу пасля стэрэлізацыі глебы яе неабходна засыпаць у чыстыя, шчыльна закрытыя мяшкі, а перад самым пасевом насення засяляць карыснымі мікраарганізмамі.

Для гэтага перад тым, як змясціць глебу ў пасяную скрыню, яе неабходна высыпаць у тазік і на ядро такой глебы дадаць літровы слой біягумусу ці 1-2 шклянкі суперкампосту, ці праліць растворам «Фітаспэрына-М», згодна з інструкцыяй. Затым глебу трэба добра разрыхліць і давесці да аптымальнага фізічнага стану.

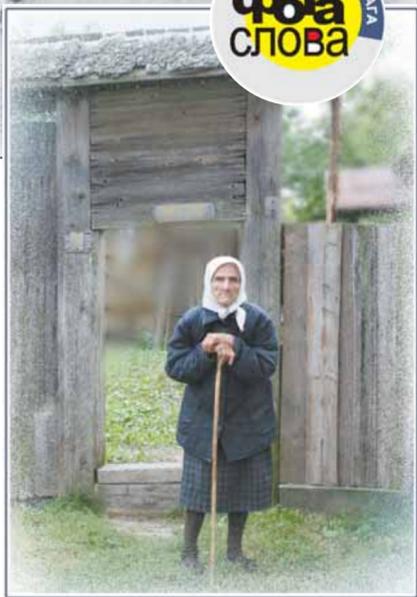
А ШТО РАБІЦЬ З ГАТОВЫМ ГРУНТАМ?

Яго неабходна абавязкова прапарыць гарачай вадою, каб засяраць расаду ад усяіх магчымых непрыемнасцяў. Як гэта зрабіць? Для гэтага закрыты пакет з грунтам трэба апусціць у ядро, наліць па сценцы ядра кіпеня, накрывіць ядро вешкам і пакінуць да поўнага астывання, а затым апырскаць гэты грунт растворам «Фітаспэрына-М».

І толькі пасля гэтага грунт з пакета можна выкарыстоўваць для вырошчвання расады.

Дзе сцяжына, што калісьці нас
Вабіла у травеньскую мрою?
Я згубіў яе ў завейны час
І забыў, які мой край вясною...
Я працу малітваю нястрымнай
Горача, наяве і у марэх:
Падкажы мне, любая шыпшына,
Сцежку на засцюжаных абшарах.
Памажы дайсіці праз ноч-завею —
Залацісты, ясны дзень вітаці —
Да хаціны, дзе язмін квітнею
І мяне заўжды чакае маці.

Яўгена ПАСЕЧКА
**ФОТА
СЛОВА**

Даты Падзеі Людзі

1730 год — нарадзіўся Міхал Казімір Агінскі, дзяржаўны і ваенны дзеяч Рэчы Паспалітай, кампазітар, пісьменнік і мецэнат. Чашнік ВКЛ у 1744-1748 гадах, пісар польны ВКЛ у 1748-1764, генерал-маёр войска ВКЛ, ваявода віленскі, вялікі гетман ВКЛ у 1768-1793. Быў адным з кандыдатаў Кацярыны II на трон Рэчы Паспалітай. У 1771 годзе перайшоў на бок Барскай канфедэрацыі, але яго войскі былі разбіты Суворавым пад Сталовічамі, пасля чаго вымушаны былі эміграваць. У 1775 годзе вярнуўся ў Беларусь. Жыў у Слоніме, дзе пабудаваў некалькі мануфактур, заснаваў друкарню, тэатр, капэлу, балетную школу. Па яго ініцыятыве і на яго сродкі пабудаваны Агінскі канал. Правёў здольнасць як музыкант-віртуоз. Аўтар паланэзаў, опер, песня на ўласныя вершы. Выдаў паэтычныя зборнікі «Кніжка ў вялікую актыву», «Гістарычныя і маральныя аповесці», «Байкі і не-байкі». Памёр у 1800 годзе.

1769 год — у Парыжы нарадзіўся Андрэ Жак Гарнер, першы парашуціст. У час Вялікай французскай рэвалюцыі Гарнер служыў у войску. У 1797-м на вачах парыжскай публікі ён падняўся ў паветра на шары, напоўненым вадародам, і з вышыні менш за кіламетр скокнуў уніз на круглым парашуце з белага шоўку дыяметрам каля 7 метраў. Гарнер раз'язджаў па Еўропе і здзіўляў глядачоў трукімі. Працавала з ім Жанна Жэнеўева, яго жонка, якая таксама ўвайшла ў гісторыю: у 1799 годзе яна стала першай жанчынай-парашуцісткай. У 1803 годзе Гарнер дабраўся і да Расіі: у кастрычніку, пасадзіўшы ў карзінку першую маскоўскую прыгажуню Праскоўю Калагрываву, праляцеў з Масквы каля 30 кіламетраў да маёнтка князёў Вяземскіх у Астаф'еве. Памёр аэранаўт 18 жніўня 1823 г., атрымаўшы выпадковы ўдар па галаве драўлянай бэлькай пры падрыхтоўцы да чарговага палёту.

1892 год — нарадзіўся (го-рад Капіль) Аляксей Гурло, беларускі паэт. З 1914-га служыў на Балтыйскім флоце. Падчас Першай сусветнай вайны быў паранены. Удзельнічаў у Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Пецярбургу на баку бальшавікоў; браў удзел у захопе Зімянга палатца. У 1919-м цяжка паранены пад Казанню; камісаваны з войска як інвалід. З 1921 года жыў у Мінску. Працаваў у Наркомаце асветы БССР. У 1922—1923 г. у газеце «Савецкая Беларусь». Затым у тэрміналагічнай камісіі Інбелкульту; займаўся ў аспірантуры. Браў удзел у стварэнні тэрміналагічных слоўнікаў. Выдаў некалькі зборнікаў вершаў; перакладаў творы рускіх і ўкраінскіх пісьменнікаў. Быў членам літаб'яднанняў «Маладняк» і «Проліск». Арыштаваны ДПУ БССР 25 ліпеня 1930 года па справе «Саюза вызвалення Беларусі». Памёр ад сухотаў у 1938-м. Рэабілітаваны ў 1957 годзе.

Васіль ЦЯПІНСКІ (каля 1530-1599), пісьменнік, гуманіст, кнігаздавец;

«Дзе адступне мудрасць, прыходзіць салечка».

Склад Андрэй Міхайлаў.

Знак-што мак	Вітавіч канюры на дзяткі	Пасудзі-на для іды	
Каласавая расліна	Падва-льня	Разма-тля пюрэа	
Рэка ў Казах-стане і Кітаі		Царкоўя ням-гасць	Алтай-скі алень
Медзь-шчына ўстанова	Геамет-рычная чысла	Горад у Падма-скоўі	Акуль-турны сазан
Тэле-рып пра школь-нікаў	Насамом з доўгім тонкім кабылкам	Жаночае ўпрыга-жанне	Арыя
Збор-шчы дзі-ціны для кіна	Дзесяці-ногі мар-сі рап	Народная гульня з мячамі	Рахуны наступ
Прыпада зямля-копа			Цягуае салодкае рэчыва
Еўра-азійская рака	Більяд-ная лунка	Буйная марская рыба	Чыста ва-та запар-нага меса-лу і мяса
Стаяць разна-відныя арга-менты	Аконная замазка	Дзікі еўра-пейскі конь	Даталь, вузел машыны
Вал, цы-ліндр, каток	Еўрапей-скія сталіца	Карата з ад-нолькавымі верхкам	Лёгкая садовыя пабудова
Смаканы ў тлушчы пражок	Гібрэд яр-броды	Фота 4	
Правіцца	Меч у веротках	Фота 5	

Паразлучыце: Дрэмаўнінства, Праца, Зялёныя літкіны, ПРАПЕРЦЕ, КАПІ ПАСКА, АДКАПІ.

СЁННЯ

Месяц
Поўна 27 студзеня.
Месяц у сусор'і Шаляў.

Сонца

Усход	Захад	Даўжыня дзя
Мінск — 8.58	17.49	8.51
Віцебск — 8.52	17.34	8.42
Магілёў — 8.48	17.39	8.51
Гомель — 8.39	17.41	9.02
Гродна — 9.12	18.05	8.53
Брэст — 9.07	18.11	9.04

Імяніны
Пр. Марыі, Апанаса, Кірылы, Мікалая, Міхаіла, Уладзіміра.
К. Яны, Людвікі, Марцэліны, Людвіка, Пятра, Яна.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 729мм рт.сп. +3...+5°C	22 гадз. 01 гадз.
ГРОДНА 736мм рт.сп. +1...+3°C	19 гадз. 04 гадз.
МІНСК 727мм рт.сп. +5...+7°C	16 гадз. 07 гадз.
МАГІЛЕЎ 731мм рт.сп. +4...+6°C	13 гадз. 10 гадз.
БРЭСТ 739мм рт.сп. +2...+4°C	
ГОМЕЛЬ 737мм рт.сп. +4...+6°C	

Абзначэнні:
— няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
— невялікія геамагнітныя узрушэнні
— слабая геамагнітная бура

...у суседзях

ВАРШАВА +2...+4°C	КІЕЎ +3...+5°C	РЫГА -1...+1°C
ВІЛЬНЮС +2...+4°C	МАСКВА -1...+1°C	С.ПЕЦЯРБУРГ 0...+2°C

УСМІХНЕМСЯ

Жонка з мужам.
— Хочаш мяне?
— Не.
— А есці хочаш???
— Так.
— А сувязь улоўліваеш?

Як прычоску новую зрабіла — дык ён не заўважыў. А як бампер на машыне падрапала, дык ён у адных трусах сустракаць мяне выбег!

— Дарагая, не хочаш паглядзець на мумій?
— Збіраешся звязіць мяне ў Егіпет?
— Не. Паказ мод па тэлевізары пачынаецца.

Дзёнік халасцяка. Разбіраў у шафе шкарпэткі і прыйшоў да высновы, што 200 штук шкарпэтэк — гэта, на жаль, не 100 пар, а 200 шкарпэтэк...

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ** Аляксандр Міхайлавіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. СВЕДРЬЦЫКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШКІ.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьму — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 61, юрыдычная — 287 19 68, скаржарыя — 292 05 82, ардынацыя за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самарванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

<http://www.zvyazda.by>;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: rek@zvyazda.minsk.by (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца судзіцтвам з меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрэсаваныя ёй псымы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вядавыцтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 25.903. Індэкс 63850. Зак. № 460.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
30 студзеня 2013 года.